

A 100 legismertebb romániai alkotó művei kerülnek kalapács alá

Kettős műtárgyárverés

Fotó: Nagy Tibor

November másodikán este 7 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalota Tükörtermében és ezzel egy időben Bukarestben ún. duplex árverést szervez az ország legismertebb művészeti aukciósháza, az Artmark. Ezzel kapcsolatban csodálatos képzőművészeti kiállításon tartott sajtótájékoztatót tegnap délelben Horia Patapievicí író, filozófus, esztéta, az Artmark vezetője, Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, Soós Zoltán, a megyei múzeum igazgatója és Şulea Ioan képzőművész, a múzeum képzőművészeti osztályának vezetője.

Vajda György

Miután a múzeum igazgatója üdvözölte a jelenlevőket, Péter Ferenc tanácselnök elmondta, a megyei önkormányzat nemcsak a tanács által fenntartott különböző kulturális intézetek révén támogatja a kultúrát, hanem minden olyan rendezvényt is felkarol, amelyek az értéket helyezik előtérbe. Ezért is ajánlották fel a Kultúrpalotát egy ilyen rangos esemény helyszínéül. A tanácselnök elárulta, hogy Albrecht Dürer néhány héttel ezelőtt a sajtónak bemutatott Szent Jeromos cellájában című metszetét, amelynek értéke 3000 euró, az Artmark megvásárolta, és a megyei múzeumnak ajándékozta, ezzel is jelezve, hogy a magán aukciós cég támogatja az állami kulturális intézményeket.

(Folytatás a 4. oldalon)

„Az erdélyi magyarság nem mondott le az autonómia-igényéről”

Klemen Hunor szerint az erdélyi magyarságnak az elmúlt 25 évben sikerült lefektetnie a belső önrendelkezés néhány fontos pillérét, és a közösség egy pillanatig sem mondott le az autonómiaigényéről, de csakis a román többség támogatásával érheti el a célját.

4.

Az én gyerekeim otthon tanul!

Azokat a gyerekeket, akiket kivesszünk az iskolai rendszerből, többnyire külföldi iskolákba kell beírassák, mert a tanügyi törvény nehézkes ilyen szempontból, nagyon szigorúak az arra vonatkozó kritériumok, hogy ki lehet magántanuló, ki részesülhet otthoni tanításban.

5.

Fogászati kezelés jelképes összegért

Ebben a tanévben is folytatódik a Páciensregiszter nevű program, amelynek keretében a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem fogorvostan-hallgatói olyan páciensek jelentkezését várják, akik olcsó, de minőségi fogászati kezelést szeretnének igénybe venni.

7.

Kinyílt a rózsza...

A múlt hét végén ismét a Temes megyei Újszentesen rendezték meg az Őszi Rózsza országos magyar népdalvetéledőt, amelyen általános iskolák diákjai vesznek részt négy korcsoportban.

10.

ŐSZI SZŐNYEGVÁSÁR NAGY ÁRKEDVEZMÉNNYEL!

október 25., szerda –
október 29., vasárnap
között

nagy választékban,
minden színben
futó-
és perzsaszőnyegek
– a gyulafehérvári
gyár

és a Basarabia Grup
termékei –

a Bartók Béla utca 1–3. szám alatti

SAMIRA üzletben.

Minden órában tombola
és ajándék minden vásárlónak!

Tel.: 0265/269-295, 0740-187-603.

Szigorítanak az állatvédelmi törvényt

A képviselőház mezőgazdasági bizottságának keddi javaslata szerint egytől három évig terjedő szabadságvesztéssel sújthatják az állatkínzókat.

Az alsóház mezőgazdasági bizottsága a 2004/205-ös állatvédelmi törvényt módosító javaslat kapcsán ajánlotta, hogy az állatkínzásért eredetileg kiszabott, három hónaptól egy évig terjedő büntetés időtartamát növeljék meg egytől három évig. Állatokon végzett indokolatlan sebészeti beavatkozásokért (farokcsontkításért, fogak lecsiszolásáért stb.) ugyanakkor három hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztést vagy 1.000 lej és 5.000 lej közötti pénzbüntetést javasolt a szakbizottság – tájékoztatót annak elnöke, Alexandru Stănescu.

Visszaeső állatkínzóknak egytől öt évig terjedő szabadságvesztést szabhatnak majd ki, amennyiben a parlament megszavazza a bizottság javaslatát. „Ha az utóbbi három évben már követett el az illető ilyen jellegű törvénytelenéget, akkor sokkal nagyobb, öt évig terjedő büntetést fog kapni, és öt évig az állattartástól is eltiltják” – mondta Stănescu.

A mezőgazdasági szakbizottság által javasolt szöveg a jogi bizottság elé kerül, majd a képviselőház plénuma szavaz róla. (Agerpres)

Aktuális

Lehet számolni!

Antalfi Imola

Új seprű jobban seper – tartja a mondás. A sűrűn váltakozó szállításiügyi miniszterek, államtitkárok, az országos autópálya- és útiügyi vállalat vezetői kinevezésük után mindig újabb ígéretekkel rukkolnak elő arról, hogy a következő év(ek)ben hány kilométer autópályát adnak majd át. Azt hihetjük, hogy pontos adatok, a valós helyzet ismeretében nyilatkoznak. Aztán mindig kiderül, hogy elszámolták magukat, vagy éppen kampányoltak, az ígéretek füstbe mentek. Persze mindenki hibás volt: a kivitelezők, a tervezők, a liciteket megóvó cégek, ami évekig tartó pereskedésekhez, az építkezési munkálatok felfüggesztéséhez vezetett, a szerződéseket felbontó vállalkozók stb. Számos okot kitaláltak, hogy miért nem sikerült megvalósítani az országot éppen akkor irányító kormány infrastruktúra-fejlesztési programját.

A legfrissebb, egy hete kinevezett szállításiügyi miniszter, Felix Stroe legalább 150 kilométer autószertráda átadását ígéri 2018-ra, ami éppenséggel 50-nél több, mint amit az országos infrastruktúra-tervek követésével foglalkozó Pro Infrastruktúra szervezet előrevetített.

A tárcavezető kedden az A1-es autószertráda (dél-erdélyi) Hunyad megyei szakaszához látogatott el, (Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

26., csütörtök
A Nap kel
7 óra 54 perckor,
lenyugszik
18 óra 17 perckor.
Az év 299. napja,
hátravan 66 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:
max. 23°C
min. 6°C

Isten éltesse!

Ma DÖMÖTÖR,
holnap SZABINA napja.
SZABINA: a Szabin férfinév
női párja, jelentése: a szabinok
népéhez tartozó nő.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. október 25.

1 EUR	4,5976
1 USD	3,9072
100 HUF	1,4814
1 g ARANY	159,8123

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Alter-Native a Sörházban is

Október 26-a és 28-a között, csütörtökön, pénteken és szombaton a marosvásárhelyi Sörházban (Sörház/Sinaia utca 3. szám) megtekinthetők lesznek az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztiválon az elmúlt években díjakat nyert alkotások.

Konferencia a fájdalomról

November 3-5. között a Szent Balázs Alapítvány, a MOGYE, az MMDSZ, illetve a Studium Prospero Alapítvány multidiszciplináris megközelítésű konferenciát szervez elsősorban orvosoknak, amelynek témája a fájdalom – a morfológiaétól a kezelésig. A konferencián a fájdalom biológiai, klinikai, pszichológiai, kulturális vonatkozásait járják körbe előadások, műhelymunkák révén. A konferencia részletes programja és a jelentkezési űrlap megtalálható a www.szentbalazs.ro honlapon.

25 éves az EKE maroszekei osztálya

Az Erdélyi Kárpát Egyesület maroszekei osztálya rendhagyó szülinapra hívja a régi túratársakat, ünnepelni és emlékezni, nosztalgizálni. Szeretettel várják őket november 8-án, szerdán 18 órára az EKE székházában, a volt Hanga-épületben (Dózsa György út 9. sz. III. emelet).

Országos méhészkonferencia

November 23-án 10 órától a Romániai Méhészegyesület Maros megyei fiókjára a fiókegység fennállásának 60. évfordulója alkalmából országos méhészkonferenciát szervez a marosvásárhelyi Traian Săvulescu mezőgazdasági iskola dísztermében, amelyre Petre Daea mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztert is várják. Az érdeklődők november 15-ig jelezzék részvételi szándékukat a 0740-435-788-as vagy a 0265-267-278-as telefonszámon, illetve az apicolms@yahoo.com e-mail-címen.

Felvételi altiszt iskolákba

A 2018. januári felvételre 350-350 helyet hirdettek meg a drăgășani-i Grigore Alexandru Ghica és a fălticeni-i Petru Rareș altiszt iskolákba, ezek közül három helyet románoknak, kettőt más nemzetiségűeknek tartanak fenn. Az érdeklődők december 5-ig iratkozhatnak fel a maroszentgyörgyi mobil csendőralakulat székhelyén (Máriaffi Lajos tér 7. szám). A fizikai és pszichológiai képességvizsgát, valamint az orvosi vizsgálatot követően a felvételi 2018. január 13–21. között lesz. A képzés időtartama egy év.

Mesterkurzus dobosoknak

Október 27–29. között a marosvásárhelyi Rocksuli vendége lesz Bordás József dobművész, dobtanár, a Finucci Brothers együttes dobosa, a Magyar Jazzszövetség elnökségi tagja, valamint Korompay Zsolt dobművész, dobtanár, számos tankönyv szerzője. A háromnapos mesterkurzus elsősorban dobtanárokat és hivatásos dobosokat céloz, ugyanakkor a Rocksuli diákjai is részt vesznek a képzésen. Szombat este 20 órától Bordás József egy jazzkoncertet tart majd a Sörházban, ahol jól ismert helyi zenészek fogják kíséni: Szász Csaba – gitár, Tróznér Szabolcs – zongora, Zonda Attila – basszusgitár. A mesterkurzus és workshop ingyenes.

Hírszerkesztő: Mózes Edith

A Spectrum Színház novemberi programajánlata

A főteri székhelyű Spectrum Színház közleményben értesít minden érdeklődőt novemberi programajánlatáról. Eszerint a marosvásárhelyi magánszínház kínálata a következő: *A gyertyák csonkig égnek* – Márai Sándor műve Pozsgai Zsolt színpadi adaptációja alapján. Rendező: Kincses Elemér. Előadás-időpontok: november 11., szombat este 7 óra és november 12., vasárnap délután 5 óra.

November 22., szerda este 7 óra: Ady Endre-emlékest – „Szeretném, ha szeretnének” – Zorkóczy Zenóbia műsora (vendéglőadás a költő születésnapjának 140. évfordulója alkalmából). „Az előadásban a szavaltat és az ének mint művészi kifejezési eszközök váltogatják egymást. Ugyanis a versek egy részét a művésznő szuggesztív szavallattal tolmácsolja, míg a többi költeményt énekli. A megzenésített versek Reinitz Béla zeneszerző dallamvilágával kiegészülve csendülnek fel, Kovács Réka zongorista zenei kíséretében. Reinitz Béla zeneszerző, Ady Endre kortársa, a modern magyar zene, Bartók és Kodály híve és lelkesítő támogatója volt, és az ő nevéhez fűződnek az első megzenésített Ady-versek. A költő és a zeneszerző mint rokon lelkek kölcsönösen jó hatással voltak egymás művészetére. Kortársaik véleménye szerint senki úgy nem fogadta, és senki úgy nem értette Ady Endre írásait, mint Reinitz Béla. Az addig ismeretlen zeneszerző a lánglelkű költő megzenésített poémáival mintegy berobbant a köztudatba, és a megzenésített szilaj versek Ady népszerűségét is számottevően növelték. Az irodalmi, verses előadás gerincét képező 27 Ady-vers a költő több alkotói ciklusából van összeválogatva, egyfajta összefoglalót, szintézist nyújtva a nyugatos poéta költészetének egészéből: a szerelmes versek mellett helyet kapnak az istenes versek és a hazafias líra is” – írja az előadásról Kovács István.

Jegyek a Spectrum Színház jegypénztáránál (Rózsák tere 13. szám) hétköznap 9 és 14 óra között kaphatók, telefonos helyfoglalás a 0744-301-875-ös számon naponta 9 és 18 óra között, illetve a www.biletmaster.ro oldalon. (Knb.)

Hűséges előfizetők jutalma

Szerdán sor került a Népújság által ajánlott havi nyeremények kisorsolására, amelyen 44 hűséges olvasónk vett részt.

A Hűséges előfizető nyereményjátékra Marosvásárhelyről 554 levél érkezett, vidékről 96. A nyertesek: Demény Ferenc (Marosvásárhely, Kormisa 33/1. sz.) – aki a helyszínen vette át nyereményét –, Pálffy Anna (Marosvásárhely, Rebreanu u. 1/6. sz.), Gál Anna (Marosvásárhely, Parângului u. 13/19. sz.), Száva Sándor (Marosvásárhely, Râmurele u. 37/4. sz.), Dósa Mária (Hármasfalu 315. sz.) és Simonfi Géza (Nyárádköszvényes 11. sz.).

A 100 lej értékű Hűségombola díjat ezúttal Fazakas Kálmán maroszentgyörgyi előfizetőnk nyerte.

A nyeremények átvehető munkanapokon 9-14 óra között a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefon: 0742-828-647.

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

A Maros Mezőségi Művésztelep kiállítása

A Maros Mezőségi Művésztelep kiállítása Nagybányán, a Teleki Magyar Házban október 26-án nyílik meg. A kiállításon válogatás látható a 2017-es mezőségi táborokban készült (Mezőpanit, Mezőmadaras, Mezőbánd, Mezőbergenye, Csittszentiván) munkákból: festmények, grafikák, faragások. A kiállítás méltatója a szatmárnémeti Kovács Emil Lajos képzőművész, a tábor egyik résztvevője, valamint Czirjék Lajos, az egyesület elnöke.

A Művészeti Líceum tárlata

Október 27-én 17 órától a Kultúrpalota Art Nouveau kiállítótermeiben nyílik a marosvásárhelyi Művészeti Líceum IX–XII. osztályos diákjainak hagyományos kiállítása a tanulók tavalyi munkáiból, illetve kiállítják az előző évben végzetek diplomamunkáit. Több száz festmény, grafika, számítógépes alkotás, szobor és ruhaköltemény látható a tárlaton.

Bernády György. Politikai életrajz

Október 27-én 18 órától a Bernády-napok keretében a Bernády Házban bemutatják Fodor János Bernády György. Politikai életrajz című kötetét. Ismerteti Novák Csaba Zoltán szenátor-történész. A monográfia a jelleg-

zetes századfordulós közéleti szereplő, Marosvásárhely legendás polgármesterének politikai tevékenységét elemzi a több évtizedes Bernády-kutatás és a korabeli közélet tudományos vizsgálatának eredményeit felhasználva. A könyv a Lector Kiadó – Erdélyi Múzeum-Egyesület – Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány közös kiadásában jelent meg.

Az ige testté lett.

Erdélyi református élet

Október 31-én, kedden 18 órakor sor kerül Ábrám Zoltán Az ige testté lett. Erdélyi református élet című fényképkönyvének megnyitójára, amely az ötszáz évvel ezelőtti reformációnak állít emléket. A kiállítást megnyitják: Henter György, a vártemplomi református gyülekezet lelkesze és Both Gyula fotóművész, a Marx József Fotóklub elnöke. Helyszín: marosvásárhelyi vár, Szűcsök bástyája.

Magyar nóta cigány varázssal

November 6-án, hétfőn este 7 órától Magyar nóta cigány varázssal címmel nótaestet tartanak a szászrégeni Eugen Nicoară művelődési ház nagytermében. Közreműködik a Raj Nemzeti Cigány Művész Együttes, Vadász Károly világhírű cimbalomművész, valamint Koós Éva, Ábrám Tibor és dr. Buta Árpád Attila vendégművészek. Belépőket elővételben a művelődési ház jegypénztáránál vásárolhatnak, vagy a 0741-024-882, 0757-109-405 telefonszámokon foglalhatnak.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
KARCSONYI Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Közös ima és őrtüzek Székelyföldön

Közös imára és őrtüzek gyújtására hívja vasárnapra Székelyföld népét Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke egy szerdán közzétett felhívásban.

Az SZNT elnöke mindenkit arra buzdított, hogy hittel és belső meggyőződéssel vegyen részt a vasárnapi rendezvényeken. „Ne hallgassunk azokra, akik megkérdőjelezik az ima erejét, ne hallgassunk azokra, akik a tűzgyújtást pótcselekvésnek nevezik. Gondolkozzunk inkább azon, hogy miféle belső láng készíti cselekvésre a katalánokat, hogy együtt és külön-külön kiálljanak népük érdekeiért” – fogalmazott Izsák Balázs. Hozzátette: ha a közöny helyét elfoglalja a hit, a kilátatlan reménykedés a jövőben, akkor győztes lesz a kö-

zösség. Kijelentette: nem kívánja, hogy egyetlen székely ember is megélezze azt a rendőri brutalitást, amelyet a televíziók a katalóniai szavazóközpontok előtt közvetítettek, de ugyanazt a lelkesedést kívánja a székelyeknek, amely a katalánokat is fűti. „Kívánjuk, hogy vasárnap a közös imádságon megszűnjön lelkünkben a kételkedés, a közöny, és ebben csak a Jóisten segíthet. Imádkozzunk, és világítsuk ki a Székely Hazát!” – fogalmazott felhívásában Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke.

Az őrtüzugyújtások helyi idő szerint 16 óra 30 perckor kezdődnek. Az SZNT egyelőre 24 helyszínt jelölt meg, de ezek listája folyamatosan bővül. (MTI)

Az EP támogatja a schengeni külső határellenőrzés szigorítását

Az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén megszavazta a schengeni külső határellenőrzés szigorítását és felgyorsítását szolgáló elektronikus rendszer felállítását és azt, hogy regisztráljanak mindenkit, aki az Európai Unión kívülről érkezik – közölte az uniós parlament sajtószolgálat.

A tájékoztatás szerint a terrorizmus elleni küzdelem támogatását célzó új be- és kilépési rendszer (EES) rögzíteni fogja a nem uniós állampolgárok nevét, ujjlenyomatát, arcképét, a belépés helyét és idejét is. Ezeket az adatokat a vízumkötelezett és a vízum nélkül is beengedhető utasoknál egyaránt rögzíteni fogják belépéskor, kilépéskor és a belépés megtagadása esetében is. Mint elmondták, a rendszer révén könnyebben ellenőrizhető lesz, hogy a belépő a megengedett tartózkodás idejét nem lépte-e túl.

Az útlevelek hagyományos pecsételését és ellenőrzését a rendszer gyorsabbá teszi, és a hamis iratokat és a túltartózkodást is könnyebb lesz kiszűrni. Az adatokat alapesetben három évig, túltartózkodás esetében öt évig őrzik meg. A rendszerben tárolt adatokat a bűn- és terrorcselekmények megelőzésére, kiszűrésére és felderítésére is lehet használni a tagállamok közötti információ-megosztás által. Az információkhoz hozzáférnek a nemzeti határőrizettel és vízumkiadással foglalkozó szervek és az uniós rendőri együttműködést koordináló szervezet, az Europol is. A tagállami menekültügyi hatóságok nem kapnak hozzáférést az adatbázishoz – tették hozzá.

Az új regisztrációs rendszerben összegyűjtött adatokat a külső határátkelőhelyeken dolgozók az illegális belépés és túltartózkodás visszaszorítására használhatják.

A rendszert – amelyben Bulgária és Románia is részt vesz – a schengeni együttműködés országai mellett azok a tagállamok is használhatják, amelyeknél befejeződött az úgynevezett schengeni értékelés vagy passzív részesei az európai vízuminformációs rendszernek – közölték.

Az új rendszer várhatóan 2020-ban kezd működni. (MTI)

Új párt alakult Törökországban az államfő kihívására

Új pártot alapított Törökországban az egykori belügyminiszter, Meral Aksener, annak reményében, hogy a 2019. novemberi elnökválasztáson kihívja a jelenlegi államfőt, Recep Tayyip Erdogant.

A 61 éves Aksener a Jó Párt (Iyi Parti) nevet viselő jobbközép párt alapító gyűlésén azt mondta: „a demokrácia fenyegetés alatt áll, a kormány joga mindennél feljebbvaló. Az összes felmérés, megfigyelés azt mutatja, hogy a török nemzet elfáradt, az állam megkopott, a közrend megszűnt”. Egyúttal hangoztatta: „a pártból többen azt akarják, hogy ne miniszterelnök, hanem államfő legyek.”

A politikai ünnepi beszédében elsősorban az igazságszolgáltatás és az oktatás megreformálását helyezte kilátásba.

Aksener 1996 novemberében és 1997 júniusában között az Igaz Út Pártja (DYP) tagjaként volt Törökország belügyminisztere.

2007 augusztusa és 2015 június között pedig a nacionalista Nemzeti Mozgalom Pártja (MHP) színeiben töltötte be a parlament alelnöki tisztségét. Az MHP berkein belül Aksener ellenzéki csoportjának és a vezetésnek akkor váltak el végleg az útjai, amikor a pártelnök, Devlet Bahçeli idén áprilisban támogatásáról biztosította Erdogant a végrehajtó elnöki rendszer bevezetését célzó népszavazáson.

A Jó Párt (IP) szerdai rendezvényén a 200 alapító tag mellett ezrek vettek részt.

Az NTV rámutatott: az IP öt képviselő

révén már jelen is van a törvényhozásban. Négyen az MHP-ből, egyikük pedig a kemalista ellenzéki Köztársasági Néppártból (CHP) lépett ki a közelmúltban. Ők mostanáig független képviselőként folytatták a munkájukat, de ezentúl az IP érdekeit tartják majd szem előtt a parlamentben. A Habertürk tekintélyes török napilap ugyanakkor jelezte: ez a szám frakció alakításához nem elég, ahhoz 20 képviselői hely szükséges.

A párt programja szerint Aksener a végrehajtó elnöki rendszert egy éven belül a korábbi parlamentáris rendszerre alakítaná vissza, valamint 10 százalékról 5 százalékra csökkentené a parlamenti küszöböt.

Törökországban 2019 márciusában tartják az önkormányzati, novemberben pedig a parlamenti és az elnökválasztást. (MTI)

Meral Aksener

Forrás: Getty Images

„Nemkívánatos személy” lett a spanyol király Girona városában

Persona non grátának, azaz nemkívánatos személynek minősítette VI. Fülöp spanyol királyt a katalán Girona város közgyűlése szerdai ülésén.

A függetlenséget támogató Katalán Köztársasági Baloldali (ERC) és Népi Egység (CUP) nevű pártok előterjesztésükben bírálták az uralkodót, amiért nyíltan szembe helyezkedett a katalán „önrendelkezési akarattal”. VI. Fülöp október 3-án televíziós beszédet intézett a nemzethez, amelyben azt mondta, hogy a katalán kormány „ismétlődően, tudatosan és szándékosan” megsértette a törvényeket.

Elfogadhatatlan magatartásukkal veszélybe sodorhatják Katalónia és egész Spanyolország gazdasági és társadalmi

stabilitását – hangsúlyozta két nappal az alkotmánybíróság felfüggesztő határozata ellenére megtartott katalán függetlenségi népszavazás után.

A város a spanyol uralkodó mellett nemkívánatos személynek minősítette Enric Millót, a spanyol kormány katalóniai megbízottját is.

A határozat valójában politikai állásfoglalás, konkrét jogi következménye nem lesz.

Girona városát 2015 őszéig Carles Puigdemont jelenlegi katalán elnök irányította, aki elnökké választásakor mondott le a polgármesterségről, de családjával jelenleg is ott él. (MTI)

Ország – világ

Kezdődik az influenza elleni oltási kampány

A parlament épületében kialakított mozgó orvosi kabinetben oltatta be magát szerdán több közjogi méltóság is influenza ellen: többek közt Marcel Ciolacu miniszterelnök-helyettes, Florian Bodog egészségügyi miniszter, László Attila, a szenátus közegészségügyi bizottságának elnöke, valamint Alexandru Rafila, a Román Mikrobiológiai Társaság elnöke. Az egészségügyi tárca vezetője szerint elkezdődhet az influenza elleni ingyenes oltási kampány, 19 ezer adag vakcinát már szétküldtek az ország különböző részeibe. Idén több mint egymillió adag influenza elleni oltást szerez be a szakárca, ez a tavalyi mennyiség duplája. (Agerpres)

Tiltakozó közalkalmazottak

Közel háromszáz alkalmazott vett részt a Hargita Megyei Szociális és Gyerekvédelmi Főigazgatóságtól azon a tiltakozáson, amelyet a Hargita megyei Concordia Szakszervezet és a Hargita megyei Sanitas Szakszervezet szervezett az intézmény tarthatatlan anyagi helyzete miatt. A Hargita Megyei Szociális és Gyerekvédelmi Főigazgatóság anyagi szempontból krízishelyzetbe került, képtelen biztosítani a gondozottak ellátását, fedezni a közüzemi szolgáltatás költségeit, kifizetni a beszállítókat, illetve az alkalmazottak bérét. A főigazgatóság 2640 gyereket lát el (közülük 1100 a gyerekvédelmi rendszerben van) és több mint tízezer fogyatékos felnőttet.

Viharkárok 11 megyében

Az ország 11 megyéjében okozott károkat a keddi éjszakai vihar. A tűzoltóknak 25 udvarból és pincéből kellett kiszivattyúzniuk a vizet, 167 kidőlt fát kellett eltávolítaniuk – tájékoztatott az országos katasztrófavédelmi hivatal. Bukarestben és Ilfov megyében 153 fát döntött ki a szél az éjszaka folyamán. Két személy megsérült, 81 autó megrongálódott. Az ilfov-bukaresti ISU arról számolt be, hogy kedden éjszaka 993-an kértek segítséget, és 424 helyszínre ki is szálltak csapataik, 186 esetet pedig a vihar és a szél idézett elő. Bukarestben két személy kórházba került a vihar okozta sérülések miatt. A viharok jelentősek. (Agerpres)

Megszűnt Elena Udrea hatósági felügyelete

A legfelsőbb bíróság jogerős döntése értelmében megszűnt a hatósági felügyelet Elena Udrea volt idegenforgalmi és fejlesztési miniszterrel szemben, így akár az országot is elhagyhatja. Az Országos Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) május 24-én emelt vádat és helyezte hatósági felügyelet alá megvesztegetés elfogadására való felbujtás és pénzmosás vádjával Elena Udrea-t, aki a tett elkövetésekor idegenforgalmi és fejlesztési miniszter volt. A DNA közleménye szerint a 2009-es államelnök-választást megelőző kampány finanszírozása kapcsán merült fel, hogy egyes szolgáltatásokat korrupció, sikkasztás és adócsalás útján szerzett pénzből fizettek ki. Az ügyben érintettek között Elena Udrea kampányfőnök volt a kapcsolattartó, aki pozíciójával visszaélve közvetített a pénzre illegális úton szert tevő személyek, illetve a választási kampányban bizonyos szolgáltatásokat nyújtó cégek között. (Mediafax)

Lehet számolni!

(Folytatás az 1. oldalról)

mintegy jelezve a prioritásokat... Ezt követően közölte: nulla toleranciát tanúsít a rossz minőségű munkát végző útépítő cégekkel szemben. Ugyanis szerinte a bürokratikus akadályok „nagy részét” elhárították. (Mit mondhatnánk: kisajátítások, kártérítések, engedélykibocsátások – mesélhetnének erről az önkormányzatok, polgármesterek, ingatlanulajdonosok.) Felix Stroe szerint pénz van, a késések kizárólag az építők számlájára írhatók. Akiktől azt várja, hogy éjjel-nappal és hétvégén is dolgozzanak, és ne vállalják túl magukat munkával. A tárcavezető nem szólt arról, hogy az autósztrádák, a terelőutak nyomvonalainak gyakori változása már szinte követhetetlen, hogy az elvégzett, illetve kiszámlázott munkálatok nincsenek arányban a kifizetésekkel, hogy az állam éveken át görgeti a kivitelezőkkel szembeni adóssághalmazait, miközben az adóbefizetést szigorúan elvárja, hogy képtelen időben kiutalni a tulajdonosoknak a közhasznú beruházás céljából kisajátított területek piaci árát, ezt a problémát újabb jogszabály elfogadásával kerülve ki. És arról sem szól, hogy az ügyi hatóság alkalmazottai képtelenek megfelelő módon követni az elvégzett, átvett munkálatok minőségét, szükség esetén érvényesíteni a szerződések garanciára vonatkozó kitételeit.

A mintegy 750 kilométerrel mondhatni sereghajtók vagyunk Európában az autópályák tekintetében. 1972-ben 96 kilométer autópálya volt megépítve, 2017-ben 748 kilométer sztrádával rendelkezünk. 45 év alatt ez 652 kilométert jelent. Idén mindössze 15 (!) kilométer autópályát sikerült megnyitni. Jövőre sem túl fényesek a kilátások. A tervek szerint júniustól szinte havonta átadnak néhány kilométert. Tízet, húszat, legtöbbször 40-et... Lehet számolni. Években, kilométerekben.

Kettős műtárgyárverés

(Folytatás az 1. oldalról)

Horia Patapievicci gyerekkori életét osztotta meg a jelenlévőkkel, és a rá jellemző stílusban ecsetelte, miként maradt meg gyerekként emlékezetében a Kultúrpalota vitrálisai, az épület csodálatos belseje, és ezért is választották ki a duplex licit helyszínül, hiszen Bukarestben is az Athéné Palace Hilton Szállodába várják majd a műtárgyvásárlókat.

Az Artmark hét éve szervez aukciókat, az őszi árverés a kultúrák közötti párbeszédet szorgalmazza,

és az a szándékuk, hogy a 100 legismertebb festőművész alkotásait kínálják eladásra. A Kultúrpalota előcsarnokában rögtönzött káprázatos kiállításon is azokat a műveket láthattuk, amelyeket meg lehet vásárolni, többek között a nagybányai festőiskola alapítójának, Hollósy Simonnak egy munkáját, vagy Ziffer Sándor több alkotását, de láthatunk Aba-Novák Vilmos, Klein József kiváló munkáiból is.

A klasszikus román festőművészek között Nicolae Tonitza, a Gheorghe Petrașcu, Camil Ressu,

Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu festményei közül lehet válogatni. Az alkotások ára változó, az „olcsóbbak” 1.800–2.500 euró, a drágábbak pedig 60.000–90.000 euró között vannak. Horia Patapievicci elmondta, hogy azoktól, akik a műzeum számára vásárolnának alkotásokat, nem számolnak fel jutalékot. Ezzel is szeretnék ösztönözni a műgyűjtőket, hogy támogassák a múzeumokat. Ennek kapcsán a filozófus kiemelte, hogy jó ötletnek tartja a november 7-i kultúrpalotai bált, amelynek a bevé-

teleit szintén a megyei múzeum támogatására szánják.

Az Artmark vezetője ismertetett néhány kiemelkedőbb alkotást, amelyeket az érdeklődők figyelmébe ajánlanak majd.

Megtudtuk, hogy egy-egy liciten a helyszínen akár 200-300 érdeklődő is részt vesz, de mivel már több éve szerveznek duplex árveréseket, ezekbe akár 3000-en is bekapcsolódnak. A legdrágábban egy Grigorescu-alkotást adtak el eddig, 320.000 euróért. Az Artmarknak van egy kezdeményezése, amelynek neve A gyűjtő szobája (Camera colecționară), és ezzel arra ösztönöznék a gyűjtőket, hogy ha meg is vásárolják az alkotásokat, adják bérbe rangosabb múzeumoknak, ne tartsák otthon, hiszen így ismeretlenebbé válik a munka, és az értéke is megnő. Példának egy neves román alkotó munkáját hozta fel, amelyet egy nagyszabedű üzletember vásárolt meg, majd a Brukenthal múzeumban állították ki, és három hónap alatt szinte a duplájára nőtt a vásárlóértéke, mi több, a múzeum látogatottsága is megnőtt, mert sokan azért mentek el a képtárba, hogy az addig nyilvánosságra nem hozott festményt láthassák.

Ami az adásvételt illeti, az Artmark szakértőkkel dolgozik, így teljes mértékben eredeti és a világgiazi áraknak megfelelő értékben kerülnek eladásra a munkák. Szerződést kötnek az eladóval, amiben saját felelősségére igazolja, hogy tulajdonában van a tárgy. Eddig három dák pénzérmén kívül, amelyekről utólag kiderült, hogy eltulajdonított vagyontárgyak voltak, nem került sor rendőrségi ügyre.

A hazai műtárgytörvénynek megfelelően a művelődési minisztérium szakbizottsága határozza meg, hogy

egy-egy alkotás az országos múkincsalap vagy a kincstár tulajdona lesz. Míg az előbbieket kivihetik az országból, az utóbbit nem, illetve csak különleges eljárással lehet mozgatni. Természetesen ennek megfelelően nőhet az értékük is.

A vásárlási kedvvel kapcsolatban megtudtuk, hogy vannak már Romániában olyanok, akik reális érdeklődőkként és értékőként keresnek egy-egy alkotást, mások pedig „jó befektetésként” vesznek el adnak el műtárgyakat.

Arra a kérdésre, hogy van-e az országban magánalapból nyitott múzeum, nyilvános gyűjtemény, Horia Patapievicci elmondta, folyamatban van egy állandó kortárs művészeti galéria megnyitása, amelyben a műalkotásokat egy honosított, korábbi líbiai állampolgár vásárolja fel és állítja ki. Az Artmark nemcsak aukciósház, külön osztálya foglalkozik a művészeti neveléssel, népszerűsítéssel.

Azt is megtudtuk, hogy jövőre négy, igen érdekes tematikájú aukciót szerveznek. Januárban Ars Boni címmel régi köteteket, történelmi könyveket, önéletrajzokat, rendőrségi okiratokat, középkori kinczeszközöket, közjegyzői dokumentumokat bocsátanak árverésre. Keresik ismert festők személyes tárgyait, műtermi berendezését, leveleit, személyes tárgyait, amelyeket szintén eladnak, illetve két kiemelkedőbb licit is lesz. Az egyik az 1918-as eseményhez kötődően a királyi ház tárgyaiból áll, illetve az év vége felé, szeptemberben a cári Oroszországból származó ékszerekre, ikonokra, kultikus tárgyakra, ruhákra, fegyverekre és fotókra lehet majd licitálni.

Fotó: Nagy Tibor

„Az erdélyi magyarság nem mondott le az autonómiaigényéről”

Kelemen Hunor szerint az erdélyi magyarságnak az elmúlt 25 évben sikerült lefektetnie a belső önrendelkezés néhány fontos pillérét, és a közösség egy pillanatra sem mondott le az autonómiaigényéről, de csakis a román többség támogatásával érheti el a célját.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke a szövetség honlapján közzétett írásában fejtette ki erről a véleményét a romániai magyarság belső önrendelkezési igényét először kinyilvánító Kolozsvári Nyilatkozat elfogadása 25. évfordulóján.

A politikus az 1992-ben elfogadott autonómia nyilatkozatot az újrakezds dokumentumának nevezte. Szerinte az erdélyi magyarságnak minden újrakezds egyaránt kényszer és lehetőség. „Akkor azt mondtuk, a magyar közösség jólétét a belső önrendelkezés biztosíthatja. (...) Az azóta eltelt negyedszázadban több-kevesebb sikerrel érteltünk igazunk mellett. Vállalásainkért legjobb tudásunk szerint küzdöttünk ezekben az időkben: az anyanyelv-használatban jelentős előrelépést értünk el a helyi közigazgatásban, létrehoztuk a magyar nyelvű oktatás teljes rendszerét az óvodától az egyetemig, megteremtettük a magyar kulturális intézményrendszerét, hogy csak a legfontosabbakat említsük. A belső önrendelkezés néhány fontos pillérét sikerült lefektetnünk, annak kiteljesedéséről, az autonómiairól egy pillanatra sem mondtunk le” – fogalmazott az RMDSZ elnöke.

Megjegyezte azonban, hogy a demokráciában egy szimbolikus kisebbség csakis a többség támogatásával érheti el céljait. „Nekünk felelős politikai alakulatként sosem szabadott figyelmen kívül hagyni a mindenkori romániai közhangulatot, sosem szabadott kockáztatni, hogy elvegyék tőlünk azt, amiért nagyon sokat dolgoztunk. Mindaddig,

amíg nemzetbiztonsági kockázatként, instabilitást előidéző tényezőként tekintenek jogos követelésünkre a román pártok, az autonómiával szembeni indulatok is elevenek lesznek” – tette hozzá.

Kelemen Hunor úgy vélte: a Kolozsvári Nyilatkozat 25. évének és Románia fennállása 100. évének az a mérlege, hogy minden egyes jogért és intézményért újra és újra meg kell harcolni, ezért mindennél sürgetőbb feladat új alapokra helyezni a többség-kisebbség viszonyt. „Évszázados az a realitás, hogy hiába is kérjük a gyulafehérvári ígéret teljes körű betartását, ha a mindenkori román politika visszautasítja azt” – tette hozzá. A politikus szerint a 2018-as román centenárius esélyt is teremt arra, hogy kizökkentsék holtpontról a többség-kisebbség viszonyt. „Párbeszédet kezdeményezünk a román többséggel, a sérelmek kibeszélése mellett az együttélés új alapokra helyezését” – fogalmazta meg. Hozzátette: egy ország akkor lehet erős, ha közösségei, így kisebbségi közösségei is azok. „A többség felelősségét hangsúlyozva a jövőben is azon leszünk, hogy az erdélyi magyarok ne csak egyénenként, hanem közösségként is erősek legyenek. Az elmúlt 100 év fényében: erősebbek, mint valaha” – fogalmazta meg a Kolozsvári Nyilatkozat 25. évfordulójára szánt írásában Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke.

Az 1992. október 25-én elfogadott Kolozsvári Nyilatkozatban az RMDSZ leszögezte: „a romániai magyarság politikai alanyként államalkotó tényező, s mint ilyen, a román nemzet egyenjogú társa”, és kinyilvánította, hogy „a belső önrendelkezés útján” kíván haladni. A célokat az RMDSZ akkori vezetői és parlamenti frakciói a Kolozsvár főterén álló Szent Mihály-templomban letett esküvel is megerősítették. (MTI)

Tényleg kényes kérdés?

Beresztelkén agyonlőtték egy férfit. Egy férfit, aki a máséhoz nyúlt. Egy rendőr fegyvere sült el. A hír önmagában a kevésbé érdekes kategóriába tartozik, azaz csak tartozna, ha nem magántulajdonról (vagy közös tulajdonról) lenne szó, ha nem közlegne a tél, és ne lenne fűtés nélkül Beresztelkén vagy Magyarrégenben, egyáltalán a vidéki településeken egy csomó szegény ember.

Azért is nyugtalanító a hír, mert az, aki a máséhoz nyúlt, engedély nélkül vitt, ragadott, gyűjtött,

vágott fát tüzelőnek, vagy csak faizott (így hívták a régmúltban a rőzsegűjtőgetést az uraság erdejéből), tehát az az ember a nemzetiségi rovatba, amennyiben

írni tud és ő töltötte ki, avagy odarajzolta a keresetet, azt vallotta, hogy roma. Cigány. (Ha meg nem hamisították adatait, és besorolták, betertették a többségiek vastagító karámba.)

Az esetnek továbbá az ad politikai aktualitást, hogy 1990 óta a cigányellenes indulatok a lakosság jelentős hányadában szabadon és kevésbé korlátozottan bugyognak-buzognak. Előítélettel és sajnós valós tapasztalatokból táplálkoznak. Megkárosítottak, megverettek, megkéseltettek. Panaszkodtak – érzésük szerint – a rendőrség, a bíróságok lanyhán, nem méltó mértékben intézték el, adtak rá elégtételt. Ugyanakkor a roma lakosságot is érik támadások szintén sok száz év óta. Erőszakos támadások, kiűzetési kísérletek, házgyújtogatás, bosszúállás. A gyűlölet, azt gondolom, kölcsönös.

Ebben a hangulatban, amikor a leggyengébb, de számbelileg folyton szaporodó kisebbség sérelmet szenved a többségi rendfenntartó erőktől, akkor Beresztelkén (i.e. tájainkon) is előállhat az Atlanta-szindróma, amikor a néger (afroamerikai) lakosság a fehér rasszizmussal vádolja a rendet rakó rendőroket. Ott tudatos, szervezett polgárjogi mozgalom zajlik igazi vezetőkkel, amibe a kongresszus, a helyi önkormányzatok és hatalmi ágak is beavatkoznak, reális megoldásokkal vagy tetszetős, szemtet vakító félmelegoldásokkal keresik az etnikumközi, fajközi békét.

Nálunk láthatatlan bosszúhadjárat folyik, nagymérvű nyilatkozatözön, dehogyan nyilatkozatháború zajlik; mindenki meg van győződve, hogy tényleg loptak, és tenni kéne valamit a cigánynyo-

mor ellen. Végre meg kellene találni az utat a fel-emelkedéshez, a kilábaláshoz, a munkakultúra fejlesztéséhez, a jóléthez, az iskolázás legyen önként vállalt kötelesség, gyökerezen meg végre-valahára, ne guberáljanak, ne tegyék pokollá a blokknegyedek szeméttározóit... stb.

Fel kellene világosítani őket a jogi felelősségről és a társadalmi következményekről, arról, hogy a jogok és főleg a kötelességek mindenkire egyformán vonatkoznak. Hogy ne számítsanak arra, hogy

azért, mert nyomorú roma és bünnözött, a társadalom humanizmusa, vélelmezett vagy valós alapokon nyugvó együttérzése, emelkedettsége, előítéletmentes-

sége, a polgárjogi aktivisták csatározása nyomán a tekintetes bíróság enyhébb büntetést szab ki rájuk, hiszen őket még az ág és a nehéz múlt is húzza.

Ne legyen mentség, hogy nem ismerik (el) a társadalmi együttélés szabályait, amelyek alól felmentik magukat, vagy soha nem is hallottak róla. Tudom, most a befogadást ajánlják ellenérvüként. Volt erre kísérlet az utóbbi 70 év alatt. Kevés sikerrel. Valószínűleg rosszak voltak a módszerek. Nélkülük találták ki értük, vagy végső soron ellenükre?

Sejtem, a lakosság nagy része is szeretné ezt az álszabadságot magának tudni. Irigylő a romaromantikát, szabadságot, függetlenséget. Még ha ezt soha be nem vallja, csupán a mulatószenében éli ki féken tartott indulatait. De a nem roma társadalomban az iskolázás, az együttélés gyakorlata, a szomszédság visszatartó ereje, a közvélemény hatása és határszabása, a hagyományok ereje, a tisztaságvágy és rendszeret, a kultúra ápolása és művelése viszaritja őket. Önként vállalnak korlátokat. Sőt egy idő után, úgy harmincéves korban, a családalapítással egyszerre az átlag már nélkülözhetetlennek érzi a korlátokat. Saját jóléte érdekében.

A beresztelki eset bírósági eset. A rendőr is védekezhet, a roma lakosság is visszafoghatja lincselő indulatait. Kordában kell tartani az érzelmeiket. Tűzfára pedig szükség van. Az életkörmények javítása a társadalom, a kormányzat és önkormányzatok kötelessége, dolga.

Hagyni kell, hogy az igazságszolgáltatás tegye a dolgát. A jóhiszeműség nem bűn, csupán költséges.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Kinek van gondja az iskolával: a szülőnek vagy a gyereknek? Az én gyerekem otthon tanul!

Szűkebb-tágabb környezetünkben bizonyára sokan találkoztunk már szülővel, akiknek elégük van a romániai tanügyi rendszerből, amely túl sok fölösleges dolgot szeretne megtanítani a gyermekeknek, a zsúfolt tananyag miatt fáradt és túlerőltetett gyermekeik látványából, ezért úgy döntenek, kivesszük az iskolából, és ők maguk tanítják majd otthon őket. A szakemberek szerint azonban ennek a gyerekre nézve számos hátránya van, ugyanis a szociális képességei a gyerekek között tudnak igazán fejlődni.

Menyhárt Borbála

Számos bírálat éri azokat a szülőket, akik az otthoni oktatás mellett döntenek. Módszertani ismeretek hiányában miből gondolják, hogy többet tudnak nyújtani az iskolánál? Hogyan fog tudni a gyerekük felnőttkorában beilleszkedni és megbirkózni egy sor, az iskolában mindennapos kihívással? – ezekhez hasonló kérdéseket szegeznek nekik. Hogy van-e ezeknek valóság alapja, milyen hátrányokkal indul a gyerek, aki szülei döntése miatt nem lesz egy közösség része, arról Kacsó Erika pszichológussal beszélgettünk.

A szakember szerint sok esetben azok a szülők veszik ki a gyerekeiket az iskolából, akiknek van valami gondjuk az iskolával. – A szülő az, aki soha nem volt megelégedve az iskolával, vagy a pedagógussal, vagy a romániai oktatási rendszerrel, nem pedig a gyerek nem szerette. Lehet, hogy a gyerek nagyon is jól érezte ott magát. Előfordulhat, hogy a gyerekeknek gondjai voltak, mert az otthoni nevelés során túl tágak voltak a határok, és emiatt nehéz volt beilleszkednie, vagy eleve a szülő olyan alkat, hogy mindig a negatív dolgokat látja, mindegyik elégedetlen. Vannak szülők, akikre az jellemző, hogy egyik óvodából a másikba viszik a gyerekeket, soha nem felel meg semmi nekik, ha valami nem úgy alakul, ahogy szeretnék, az első gondnál kivesszük a gyereket. Vagy a pedagógussal elégedetlenek, vagy a közösséggel, ütköznek az elvárások, elképzelések. Azokat a gyerekeket, akiket kivessznek az iskolai rendszerből, többnyire külföldi iskolákba kell beírassák, mert a tanügyi törvény nehezkes ilyen szempontból, nagyon szigorúak az arra vonatkozó kritériumok, hogy ki lehet magántanuló, ki részesülhet otthoni tanításban. A módszertan szerint az a gyermek lehet magántanuló, aki valamilyen súlyos betegségben szenved, a szakorvos javasolja, és ez egy meghatározott időre szól, évente fel kell újítani. A döntést a Maros Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ keretében működő bizottság hozza meg.

Tavalytól a krónikus betegek nem tartoznak a speciális nevelési

igényű gyerekek kategóriájába, tudok esetről, hogy egy rákos gyerek nem lehetett magántanuló.

Ha valaki magántanuló Romániában, azt jelenti, hogy van neki egy külön nevelési terve, pedagógus jár haza hozzá és foglalkozik vele, és fejlesztő tanár is jár neki.

Ha a szülő elégedetlen a romániai oktatási rendszerrel, és emiatt dönt úgy, hogy kivesszi a gyereket az iskolából, akkor is valahová kell tartozzon a gyerek, tehát keresnek egy külföldi iskolát, ahová beiratják, kap a szülő egy módszertant, anyagot, hogy mit kell neki megtanítani, és az értékelés milyen formában történik majd. Például esszét kell bizonyos időszakonként írni. Ellenkező esetben nincs beiskolázva, és nem tud majd leérettségizni.

nítani írni, olvasni, számolni, az érdeklődését, kíváncsiságát tudja fejleszteni, ugyanakkor közösségbe is viszi, viszont az iskolában a gyerek találkozik harminc különböző kortársával, ami azt jelenti, hogy harmincféleképpen kell hozzájuk viszonyuljon, tanulja a társas kapcsolatokat, azt, hogy miként kezdeményezze, tartsa fenn és zárja be a kommunikációt, illetve azt, hogy toleránsnak kell lenni. Aki a román iskolarendszert túléli, nagyon reziliens ember lesz, ami azt jelenti, hogy a saját erőforrásait úgy tudja összpontosítani, úgy alkalmazkodik az egyes helyzetekhez, hogy azokból nyertesként kerüljön ki.

Otthon, családi körben úgymond védett környezetben van a gyerek, ott a rezilienciája, az életvezetési, szociális képességei nem fejlődnek

Illusztráció

– *A gyerek fejlődésére nézve milyen hátrányai vannak annak, ha nem jár iskolába?*

– Tisztában vagyok az oktatási rendszer hiányosságaival, saját gyerekekkel is tapasztaltam, hogy le vannak terelve a diákok, alig marad szabadidejük, de ugyanakkor azt is, hogy az iskolában egy fantasztikus közösség volt, szinte barátságok alakultak ki. Úgy gondolom, ettől kár megfosztani a gyereket. Ugyanakkor ott találkozik azokkal az élethelyzetekkel, amelyek az iskolával kapcsolatosak, és nem a tantárgyakkal vagy a tananyaggal, hanem amikor a gyerek meg kell oldjon bizonyos helyzeteket, amelyek valójában az életre nevelnek. Életvezetési készségek fejlesztése történik az iskolában, meg kell oldjon helyzeteket, például összevessz egy osztálytársával, vagy elnézést kell kérjen egy tanártól. Olyan helyzeteket produkálnak az iskolai mindennapok, amit nagyon nehezen tudunk mi otthon, szülőként megteremteni vagy szimulálni. Nagyon sok okos, értelmes, művelt felnőtt van, aki az anyagot át tudja adni otthon is a gyerekeknek, kiválóan meg tudja ta-

kellőképpen, még akkor sem, ha a szülő erre tudatosan odafigyel, és igyekszik megteremteni ennek a lehetőségeit, rendszeresen barátokhoz, különféle körökbe viszi. De nem lehet minden helyzetet szimulálni, sokkal több inger éri azt a gyereket, aki iskolában van, sokkal több a ráhatás. Lehet, hogy az iskolában sok a negatív ráhatás is, de ott vannak a pozitívumok is, például egy tanár, akire felnéz a gyerek, a csapatépítő helyzetek, a kirándulások, hétfégi bulik, amiből merítkeznek a gyerekek, és ezeket nem tudja otthon megteremteni a szülő. Ha a gyerek ráadásul természetéből adódóan visszahúzódó, nagyon leszűkülnek a szociális kapcsolatai. Az osztályban kötelezően kell kapcsolódjon másokhoz, és ha nem is teszi meg, akkor mások kapcsolódnak hozzá, és azt le kell reagálja. Ugyanakkor az óvoda, iskola nyújtotta közösségi lét a gyerekek önállóságát is fejleszti. Sok szülőnek van gondja a gyerekével, tudja, de nem képes feldolgozni, hogy az ő gyereke problémás, gondolok például itt egy autista gyerekre. Az azzal járó nehézség, hogy az én gyerekem más, az iskolában maxi-

málisan felerősödik. Előfordul, hogy ezért a szülő már az óvodai évek alatt eldönti, hogy keres neki egy magániskolát, nem fogja a román iskolai rendszerbe írni, mert nem tudnak szembenézni a helyzettel, ami természetesen nem könnyű. De még mindig jobb, ha magántanuló, mint hogy egyáltalán ne részesüljön oktatásban, viszont meg van fosztva a szociális háttértől, amit a közösség nyújt.

– *Vannak szülők, akik nem engedik óvodába a gyerekeiket, csupán azért, mert meg szeretnék kímélni a különféle betegségeiktől, amelyek az óvodai lét úgymond velejárói. Nehezíti-e majd ez a kimaradás a gyerek későbbi iskolai beilleszkedését?*

– Húsz éve dolgozom gyerekekkel, és az utóbbi időben azt tapasztalom, hogy sem fizikailag, sem érzelmileg nem immunisak. Hasonló esetben a gyerek szervezete nem lesz majd képes öngyógyító mechanizmusokat beindítani, amit nem kapott el az óvodában, mert nem járt, elkopja majd az iskolában. Érzelmileg is nehezebb lesz, hiszen kimarad az óvodai környezet, ahol megtanulja a konfliktusokat kezelni, különböző helyzeteket megoldani, szociális készségei fejlődnek. Nem hiába találták ki az óvodát, illetve az iskolaérettség fo-

ségeiben sok gyerek éretlen érzelmileg, az idegrendszerük is az, nem képesek ötven percet végigülni. Egy iskolaérett gyerek csillogó szemmel ül a padban, készen arra, hogy az instrukciók alapján önállóan megoldja a feladatokat. Ennek a megalapozásában van óriási szerepe az óvodának. Ezt az érettséget persze a maguk ütemében érik el a gyerekek, de ha látjuk, hogy semmiben nem tud elmerülni, nem köti le semmi, valamibe belekezd, és rövidesen abbahagyja, ajánlott hagyni még egy évet az óvodában. Annyira csodálkozom, hogy miért akarják a szülők minél előbb iskolába adni a gyerekeket, hiszen nekik gyűlik meg a bajuk, kínlódva végzi el a házi feladatot, szenved a gyerek, és szenved a szülő is. Egy év múlva ugyanaz a gyerek annyira érett lenne, hogy önállóan mindent el tudna végezni. Az okosság önmagában nem jelent semmit, egy átlagos intelligenciájú gyerek tökéletesen megtanul olvasni, írni, számolni. De ha mindez szociális éretlenséggel társul, az már nagy gond, hiába átlagon felüli az intelligenciája, kínlódás lesz az iskola.

A gyerek a gyerekekkel kell tudjon kapcsolatot teremteni. A gyerekközösségekben fejlődik egy csomó képesség, ami a szociális érettségét szolgálja. A szülő felnőtt módon viszonyul az egyes helyzetekhez, nem biztos, hogy a gyerek számára ez fejlesztő, mert nem tanul meg önérvényesítő lenni, egy szóra eléri, amit szeretne, nem kell a kudarcokat leküzdenie, vagy szembesüljön azzal, hogy amit éppen szeretne, azt nem is olyan könnyű elérni, vagy ki kell harcolja a saját pozícióját, azt, hogy rá figyeljenek.

– *Milyen hatással van a gyerekre, ha a szülő, amint nem tesz neki valami az óvodában, iskolában, azonnal másik intézménybe viszi?*

– Van szülő, aki örökké elégedetlen, és például amiatt, hogy az ő gyereket egyszer félrelékték, vagy nincs elég tisztaság a teremben, vagy nem az ő gyerekeknek adták a leghosszabb szerepet, elviszi egy másik óvodába. De ugyanezek a problémák ott is előjönnek, mert tulajdonképpen ő nem tud alkalmazkodni, és a saját érdekeit nézi, nem pedig a gyereket. Ha a gyerek az adott környezetben jól érzi magát, fölösleges elvinni. Mindig fel kell tenni a kérdést: miért teszem, magamért vagy a gyerekéért? Más a helyzet, ha látja, hogy a gyereke szenved ott, és nem alkalomadtán érez így, amikor éppen történt valamiféle kellemetlenség, hanem hosszas folyamat, és például szomatikus tünetek is jelentkeznek: fáj a hasa, ingerlékeny, rosszul alszik, kialakulnak bizonyos tikkek, elkezd dadogni, vagy újra bepisilni, akkor nyilván, a gyerek érdekeit nézve, lehet váltani, de az új helyen szintén nehéz lesz neki, mert ismét kell alkalmazkodjon.

Amikor egyik helyről a másikra viszik, a gyerek azt szokja meg, hogy semmi sem stabil, nem érzi magát biztonságban. Ahhoz, hogy jól működjünk, három faktorra van szükségünk: kontinuitásra, előre jósolhatóságra és pozitív érzésekre. A gyerek, aki folyamatosan váltogatja az óvodát, azt tapasztalja, hogy semmi sem stabil, nem tudja, meddig marad az adott helyen, mikor viszik el onnan ismét. Egy készenléti, bizonytalansági, szorongásos állapotban lesz része, ami megkeseríti a mindennapjait. Folyamatosan szorongóvá, vagy éppen agresszívvé válik, így próbálva álcázni ezt.

Szervóránk működése

Bogdán Emese

Belső óránk személyenként kisebb-nagyobb eltéréssel működik, de nagy általánosságban mindenki besorolható a két különböző típus valamelyikébe. Metaforikus kifejezéssel élve, ezek a „pacsirták és a baglyok”. A kifejezetten pacsirta típusú emberek, a korán kelők, akiknek biológiai órája siet, ritkák. Ennél sokkal többen vannak a „baglyok”, az éjszakázók. Manapság pedig egyre többen szeretnének pacsirták lenni, ugyanis meglehetősen közkeletű az a tévképzés, hogy a pacsirták termelékenyebbek. Napjaink teljesítményorientáltsága sajnos támogatja ezt. A régi mondás, miszerint „ki korán kel, aranyat lel” (ez természetesen a gazdálkodó ember mondása volt, amikor reggel korán az állatokat el kellett látnia), ma viccesen úgy érvényes, hogy „ki korán kel, álmos marad”. A kínai orvoslás elmélete szerint minden szervünk sajátos időrendet követ. Reggel 7 és 9 között a gyomrunk működik maximális teljesítménnyel, 9 és 11 között a lép, hasnyálmirigy, 11 és 13 óra között a szív, 13 és 15 óra között a vékonybél, 15 és 17 óra között a húgyhólyag, 17 és 19 óra között a vese, 19 és 21 óra között a keringés, 21 és 23 között a hármass melegítő, 23 és 1 között az epehólyag, 1 és 3 között a máj, 3 és 5 között a tüdő, 5 és 7 között a vastagbél. Ami az alvást illeti, az is egyénekenként és korosztályonként változik. Van, aki 5-6 óra alatt is kipihen magát, van, akinek ehhez 8-9 óra kell. A növekedésben lévő gyerekek, serdülők, akik manapság szellemileg túl vannak terhelve, 8-10 órát is kellene aludjanak, hogy szervezetük helyesen működjön, míg a felnőtt-társadalom nagyvonalakban megszokta a 6-7 órát. Az idős emberek a hormonrendszer működésének lelassulásával, megszűnésével általában alvászavarokra panaszkodnak. Egyéni alvásigényünk kiderítéséhez nincs szükség sem orvosra, sem alváslaborra. Elég, ha például szabadság idején teszteljük magunkat, hány

óra alvás után ébredünk fel magunktól kipihenten. Ebből megtudhatjuk a számunkra megfelelő alvásdózist, amelytől később, hétköznapjainkban sem kell megfosztanunk magunkat. Ez a mennyiség, az egész lakosságra vonatkoztatva, 5-10 óra. A szakirodalom néhány példát említ arról, hogy mennyit aludhattak a régi „nagyok”. Napóleonnak a mendemonda szerint csak napi 3 órára volt szüksége, ám azt is feljegyezték róla, hogy ezt ebéd után pótolta. Ezzel szemben Goethe és Einstein kifejezetten sokat aludtak, naponta 9 órát. Ezek alapján nyilván felmerül a kérdés, vajon előre látható nagyobb terhelés előtt aludhatunk-e előre, mintegy megelőlegezve magunknak a pihenést. A kutatók szerint ez csak részben lehetséges. Aki jól kialszsa magát, sokkal jobb erőnlétben tudja ellátni a rá váró éjszakai műszakot, ám az alvás alapvetően az elhasznált energiák pótlására szolgál. Az elmulasztott alvás pótlásával is hasonló a helyzet. Ha nem túl hosszú ideig tartott, akkor van rá lehetőség, főleg a „baglyoknál”. Ők a hiányzó alvás bepótlásakor csak késő délelőtt kerülnek ki az ágyból. Sokan tesznek így a nehéz munkahetét követő hétvégén, ám ez hosszú távon nem megfelelő stratégia. A kialvatlanság bármilyen korosztálynál súlyos zavarokhoz, egészségkárosodáshoz vezet. A tünetek többfelé lehetnek. Általában rossz közérzettel, alvászavarokkal kezdődik, később, miután hosszú ideig fennáll ez az állapot, megbomlik a szervezet egyensúlya, a vegetatív idegrendszer működése is zavart szenved, távoznak a nyomelemek a szervezetből (a kalcium, magnézium stb.), rosszullét, koncentrációzavar, állandósult fáradtság jelentkezik, majd az illető feledékennyé válik, ideges, súlyosabb esetben depressziós lesz. Velejárója az emésztőrendszeri panasz, hisz emésztőtraktusunknak ösödik óta saját ritmusa van. A nyomelemek, vitaminok kiürülése maga után vonja az immunrendszer egyensúlyának zavarát, amelynek következménye a sorozatos

Illusztráció

fertőzések (visszatérő influenza), krónikus fáradtság, és komolyabb szívbetegség is előállhat. A szakemberek tanácsát betartva, érdemes éjjel előtt nyugovóra térni, mert szervezetünk a mélyalvás fázisában regenerálódik a leghatékonyabban. Ez a fázis a késő esti órákra esik, amikor a vérben megemelkedik a növekedési hormon szintje, ugyanakkor az altatásért felelős hormon szintje is akkor éri el a maximumot. A melatonin nevű hormon nemcsak az altatásért felelős, számos pozitív hatását még kutatják. Ajánlatos tehát éjjel előtt nyugovóra térni, bár megjegyzendő, hogy az éjszaka közepe alvás szempontjából nem 12-kor, hanem hajnali 3-kor van. Az átlagember számára tehát a kutatók azt ajánlják, hogy legalább 11 órakor térjen nyugovóra. A tudósok az álom fázisát REM- (Rapid Eye Movement) fázisnak nevezik. Az álmokkal külön tudomány foglalkozik, most nem térünk ki rá, ám el sem tudjuk képzelni, milyen káoszt idézne elő gondolkodásunkban és lelkivilágunkban, ha teljesen nélkülöznünk kellene az álmodást. A rossz alvás ma szinte népbetegségnek mondható, és sokan civilizációs ártalomnak tartják. Okai a mindennapi

stresszes, rohanó életmódban, a zajártalomban, egyes betegségekben vagy lelki tényezőkben keresendők. Szélsőséges esetekben, mikor már semmi sem használ, ahhoz, hogy a szervezet regenerálódjon, muszáj altatóhoz folyamodni, ami hosszú távon függőséget okozhat. Vannak azonban jó természetes módszerek is, melyeket érdemes kipróbálni: hosszú séta friss levegőn, lefekvés előtt, légzőtorna, jóga gyakorlatok, autogén tréning, nagyon hatásos a nyitott ablakkal való alvás (akár télen is), jó hatással vannak az illóolajok, párologtatók, füstölők, teák (a citromfű, menta, orbáncfű nyugtató, a macskagyökér, komló kifejezetten altató hatású). Nagyon fontos a teljes sötétség, ugyanis a melatonin csak fény hiányában kezd termelődni. Ugyanakkor a jól kiszellőztetett hálószoba sem elhanyagolható. Érdemes szem előtt tartani a kínai fengsuj javaslatát is. A lakberendezők, fengsujszakemberek külön hangsúlyt fektetnek a hálószobák berendezésére. Úgy kombinálják a színeket, tárgyakat, az ágy elhelyezését, az éjjelilámpákat, hogy azok együttesen a pihentető alvást szolgálják.

Egy református tudós zenei háttere

A reformáció ötszázadik évfordulójához közeli alkalomra tartogattam egy olyan tudósnak a portréját, aki zenélni is tudott. Mielőtt bárki is félreértene a reformáció kiemelése miatt, jelzem, hogy őszinte tisztelője vagyok mindazoknak, akik felekezeti hovatartozástól eltekintve komolyan veszik keresztény/keresztény életfelfogásukat.

Szilágyi Mihály

Publicisztikai közmondás lehetne, hogy alkalom szüli az újságcikket. Éppen ezért ezt az írást csak érintőlegesen a reformáció szele is meglegyintette.

Ha most iskolában lennénk, akkor azt a házi feladatot kapnák a diákjaim, hogy keressék meg, melyik magyar zenélő tudós volt református pap gyereke.

Valószínű, hogy a modern internetes világban született generáció – ideális esetben ismerve a keresés apró trükkjeit – hamarosan rátalálna Bay Zoltán nevére.

Bay Zoltán ugyanabban az évben született, mint Gábor Dénes és Antoine de Saint-Exupéry. Mindannyian álmodoztak, mert álmok nélkül nem jut messze az ember. Hogy ki álmodott nagyobbra, nem válaszolhatjuk meg.

1900. július 24-én a gyulavári Bay József nevű református pap családja egy fiúgyerekekkel lett népesebb. A csecsemő csodával határos módon maradt csak életben, mert „burokban született”. Ez a csoda a gondviselés jele is lehetett, mert aki ennek a gyermeknek az életét irányította, úgy látta jónak, ha az újszülött életben marad...

A Gondviselő további jelet is felmutatott a családnak, hogy terve van a fiúval. A szülők örömet a gyerek születése után hamarosan egy baljóslatú betegség oszlatta múló köddé, ugyanis a kis Zoltánt megtámadta az egyik leghatalmasabb csecsemőgyilkos, a torokgyík. Az orvosok tanácstalanul álltak az élet-halál harcot nyöszörgő kisbaba mellett, a temetőben már kijelölték a kicsi sír helyét is. Édesanyja, Böszörményi Julianna is csak annyit tehetett, ami egy édesanyától elvár-

ható: aggódással és ragaszkodó reménnyel gondozta szülőttjét. A Jóisten meghallgatta a legőszintébb imát, az édesanyáét, és megálljt parancsolt a halál angyalának...

Élj, mert ezért adtalak a világnak! – parancsolta az Úr. A küldetést és a hívást már kisgyerekként megtapasztalta Zoltán. Erről a felnőtt tudós tett vallomást. „Mikor tíz éves koromban engem jó szüleim a kis falu, Gyulavári parochiájáról elvittek tanulni Debrecenbe, lenyűgözve járkáltam a város »óriási« palotái között. Nagy élmény volt látni a kis nádfeleles falusi házak után a Nagytemplom kolumbáit és a Kollégiumot, a tudomány fel-

Bay Zoltán feleségével a zongoránál

legvárát. Egy délután ott csatangoltam, ahol a Darabos utca kijön a Kollégium sarkához, tehát a Csokonai szobor és Bocskai István szobra között, ahol egy kis park útjain, díszes fák és bokrok között felfedező útra lehetett indulni. Hirtelen olyan hangokra lettem figyelmes, amelyeket azelőtt sohasem hallottam. Az égből jövő, csodás hangokra. Talán az angyalok éneke? Oknyomozó természetem gyorsan eloszlatta ezt a gondolatot. Menjünk, keressük meg a hangok forrását! Bementem a Kollégium nyitott kapuján, fölmentem a

lépcsőn, s a második emeleten találtam egy szárnyas ajtót, amely fölé ez volt kiírva: Ének Terem. Onnan jött az ének, amit elbűvölve hallgattam, amíg egyszer vége szakadt. Azután nyitott az ajtó, kijöttek a nagy diákok és kijött az a jóságos kinézetű öreg úr, akiről aztán megtudtam, hogy ő Mácsai tanár úr, aki arról is nevezetes, hogy még a kis diákokat is magázza. A csodálatos ének nagy talánya is gyorsan megoldódott, mert a nagy diákok között ott volt az én saját édes bátyám is, aki akkor másodéves teológus volt. Ő magyarázta meg nekem, hogy a teremben a Kántus énekpróbája volt. Büszkén mondta, hogy ő is tagja a Kántusnak, hogy a Kántus négy hangra énekel, ő tenor.”

Bay Zoltán meghallotta a hívó szót, és hasonlóan Joseph Haydnhoz, a fiúkórus tagja lett. Tiszta, csengő szoprán hangon énekel, és a harmóniák által megtapasztalta a világ működését. Aki nem próbálta, nem tudja, hogy a zenében is vannak feszültségek, akár a mindennapi életben, de a zene megmutatja, hogyan kell feloldani azokat. Aki nem énekel, nem tudja, milyen az, amikor egy ritmusra dobban a szív; de azt sem érti, miért szép az, amikor más-mást énekelnek a szólamok, de azok egyszerre mégis mennyieien hangzanak. Aki nem énekel, nem tudja, milyen érzés figyelni a másik éneklőre; mert csak úgy szép az ének, ha figyelünk egymásra. Aki nem énekel, nem tudja, mit jelent közös célért küzdeni. Aki nem énekel, nem tudja, mi az igazi harmónia. És aki nem énekel, nem tudja, milyen az igazi szeretet és a megbocsátás. Aki énekel, jobban érzi, mi a különbség jó és rossz között.

A zenére fogékony fiút súlyos csapásként érintette édesapja halála. Alig volt tízéves, amikor apa nélkül maradt. A kórus jelentette számára a befogadó közösséget és ugyanakkor az anyagi támogatást. Az éneklés jelentette a továbbtanulás kulcsát és lelki erőforrást is egyben. „De nem csak a tanításban volt a Kollégium alma materünk; a reá szoruló diákokat támogatta sok alapítványból pénzadományokkal is. Magam is, mint református pap árvája, aki rászorultam, tanulásum egész ideje alatt részesültem a Kollégium

alapítványából. Még olyan alapítványa is volt a Kollégiumnak, mely a zeneiskolai tandíjamat fedezte a városi zenedében, ahol zongorát tanultam.” Zoltán tehát zongorázni is tanult. Bárki felteheti a kérdést, hogy mi érdeke lehetett egy iskolának zongoraleckéket támogatni, amikor a tanonc nyilvánvalóan rajongott a matematikáért és a fizikáért. A válasz egyszerű: akkor még hittek abban, hogy a zene nem amolyan pótcselekvés. Tudták, hogy zenélés által érzelmileg és értelmileg is fejlődik az ember. Csak az a különös, hogy manapság sokan bátorkodnak ósdiinak, réginek, idejétmúltnak tekinteni a zenetanulást, miközben sem igazi zenei élményük, sem ismereteik nincsenek a zenetanulás pozitívumait illetően. Kívülállóként mindig másképp fest a világ...

Bay Zoltán – ismét Haydnhoz hasonlóan – addig maradhatott a fiúkórusban, amíg a hangja meg nem változott. A zenélést viszont azután sem hagyta abba. Bár kikerült a kórusból, Mácsai tanár úr nem köszönt el végleg tőle. „Amikor 15 éves koromban a szép szopránból csapnivaló bariton lett, a tanár úr a vegyes karból a gimnázium zenekarába vitt át cselló játékosnak, amire ő maga tanított.”

Ének, cselló és zongora – három különleges karakterű hangszer. Az ének a mondani-való hangszere, a cselló a dallamoké, míg a zongora a harmóniák végtelen tárháza. Aki e három hangszerezrel jól bánik, az könnyedén megértheti a világ összefüggéseit.

A muzikális beállítottságú fiatalember előrehaladását nagyban segítették a zenei ismeretek. Talán nem véletlen, hogy a hangok csodájának megtapasztalása után a visszhangok kutatásában ért el különleges sikert. Az igaz, hogy nem egyszerű hangvisszaverődést tanulmányozott, hanem a különböző tárgyakról visszaverődő elektromágneses radarjeleket. A világon elsőként sikerült észlelnie a Holdról visszaverődő radarjeleket, és ezzel ő indította útjára a rádiócsillagászatot.

Kutatói pályájának elején még Magyarországon tevékenykedett. 1930 és 1936 között a Szegedi Tudományegyetemen folytatta külföldön elkezdett kutatásait. Itt sikerült szabaldalmaztatnia több találmányát is.

(Folytatjuk)

Segítség diákoknak a szakmai tapasztalat megszerzésében

Fogászati kezelés jelképes összegért

Ebben a tanévben is folytatódik a Páciensregiszter nevű program, amelynek keretében a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem fogorvostan-hallgatói olyan páciensek jelentkezését várják, akik olcsó, de minőségi fogászati kezelést szeretnének igénybe venni.

Menyhárt Borbála

A Páciensregiszter elnevezésű programot három éve indította el a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) szakosztályaként működő Fogorvosi Kari Platform.

A cél, hogy ezáltal szervezett formában toborozzanak pácienseket a fogorvostan-hallgatóknak, hogy azok szakmai tapasztalatra tehessenek szert, és ugyanakkor lehetőséget kínálnak a marosvásárhelyieknek vagy környékbelieknek, akik esetleg nem tudják meg-

fizetni a magánrendelőben alkalmazott árakat, hogy szinte szimbolikus összegért hozzáférjenek a különféle fogászati kezelésekhöz. A hallgatók ugyanis az egyes kezeléseket a fogorvosi rendelők árainak a töredékéért végzik.

Mester Nagy Levente programfelelős és Makkai Zsigmond Lóránd, a Fogorvosi Kari Platform szakosztály vezetője lapunknak elmondta, a prevenciók eljárásokról kezdve a

fogpótlásig az összes fogászati szolgáltatás elérhető, sőt gyerekpácienseket is fogadnak, olyanokat is, akiknek fogszabályzóra van szükségük.

A diákok által biztosított kezelések a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem udvarán lévő, 2010-ben átadott, korszerű integrált fogászati központban zajlanak, olyan körülmények között, mint bármely jól felszerelt magánrendelőben. A leendő fogorvosok a kezeléseket során minőségi anyagokat használnak, és munkájukat minden esetben szakemberek, azaz a fogászati kar oktatói felügyelik. Tehát a diák által felállított diagnózist az oktató ellenőrzi, és egyeztetnek, hogy melyek a további lépések.

Makkai Zsigmond Lóránd rámutatott, az elmúlt évek tapasztalata az, hogy félévente átlagban 25 beteget sikerül a Páciensregiszter keretében toborozni, ami segít ugyan a fogorvostan-hallgatókon, viszont nem elegendő. Az ideális az lenne, ha félévente száz, de legalább ötven-hatvan páciens jelentkezne, hogy mindenik hallgatónak lehetősége legyen szert tenni a kellő szakmai gyakorlatra.

A páciensek, akik igénybe szeretnék venni ezt az igen zsebbarát lehetőséget, a fok.mmdsz.ro honlapon a Páciensregiszter címszóra kattintva jelentkezhetnek. Itt részletes tájékoztatást kapnak az egyetemi kezelésekről, az alkalmazott díjszabásokról. Itt érhető el a regisztrációs adatlap is, ahol néhány egyszerű kérdésre válaszolva a páciens bekerül az adatbázisba, majd az általa megjelölt időpontban megkeresi őt telefonon az a diák, aki kezelni fogja. Ha a páciensnek nincsen internet-hozzáférési lehetősége, akkor a 0741-751-893-as telefonszámon jelentkezhet a kedvezményes árú kezelésre, amire éppen szüksége van.

A HIFA a megpróbáltatások esztendejében

Simon Judit elnök

A 2017-es év egyáltalán nem indult zökkenőmentesen.

Azok számára, akik esetleg nem hallottak róla, vagy nem ismerik az egyesület tevékenységét, nagyon röviden összefoglalnánk, hogy 17 éve tevékenykedünk a szociális szféra területén. Fogyatékkal élőkkel, krónikus betegekkel, valamint hátrányos helyzetű családokkal, gyerekekkel foglalkozunk. Igyekezünk nem csak a fogyatékkal élőkre fókuszálni, hanem a családot mint egészet segítjük. Külön gondot fordítunk a beteggondozókra. Mindezt tesszük nem csak programjaink által, hanem állandó irodai szolgálattal is, amely jogi, adminisztrációs, illetve pszichológiai tanácsadást biztosít jogosultjaink számára, és mindazoknak, akik segítségüket igénylik, függetlenül attól, hogy egyesületünkhöz tartoznak vagy sem. Igyekszünk nevünkhöz híven – HIFA-Románia Segítség Mindenkinék – szolgálni.

Akkreditált szolgáltatásaink nem csak azt teszik lehetővé, hogy könnyebben és egyszerűen sok helyre tudjunk pályázatokat benyújtani, hanem széles körű programokat biztosít jogosultjaink számára. Hetente szervezünk kézműveskört. A fogyatékkal élők által készített munkákat kiállítjuk, illetve értékesítjük, adományok ellenében, egyesületünk központi irodájában, az Enescu utca 2. szám alatt. Az így befolyt összeg biztosítja az állandó munkához szükséges alapanyagot, kontinuitást. Továbbá működik sakk-kör, irodalmi kör, pszichológiai és jogi tanácsadás, ami jogosultjaink rendelkezésére áll mind egyéni, mind családi formában, továbbá hétvégeken lelki napot tartunk jogosultjainknak a Fraternitás mozgalom keretében, melynek mottója: *a beteg legyen a beteg apostola*.

Egyesületünk táncsoportja, a BB DANCE idén júniustól alakult újra, hiszen néhányukat az élet más feladatokra hívott. Őket kellett pótolnunk új táncosokkal. A feladatot nem bizonyult könnyűnek. A nyár folyamán sikerült megtalálnunk azokat az új táncosokat, akik a megmaradt régiókkal öt párt alkotnak, és akik az idén Somodi Katalin tánctanár és ponto-

zóbíró segítségével készen állnak elkápráztatni bájukkal, tudásukkal és kecsességükkel a nézőket. Október 7-én volt az első fellépésük a Maros Művészegyüttes dísztermében, az Olympicus Kupa alkalmával. Újabb fellépésekre készülnek novemberben és decemberben.

Mindannyian tudjuk, hogy ez az év egyáltalán nem kedvezett a szociális szférában tevékenykedő szervezeteknek. Tavasszal közös összefogással meghúztuk a vészharangot, igyekezvén felkelteni nemcsak a hatóságok, de a közvélemény, közösség figyelmét is. Külön dicséretre méltó az az összefogás, amelyről tanúbizonyságot tett a Maros megyei szociális szférában tevékenykedő nemkormányzati szervezetek zöme, hiszen a megoldások keresése nem önös érdekből, hanem jogosultjaink, a rászorulókat kiszolgálása, megsegítése érdekében vált fontossá és nélkülözhetetlenné. Részt vettünk a harcban saját, de más szervezetekért, kollégákért, jogosultakért – akiknek jelene és jövője mindannyiunk számára egyaránt fontos.

Ebben az időszakban egyesületünk is szembe kellett nézzen azzal a kilátástalan helyzettel, hogy nem tudta többéves szolgáltatását folyamatosan biztosítani, ugyanis az első öt hónapban nem tudott 54 nehéz helyzetben élő családnak élelmiszer-csomagot adni.

Egyesületünk, mint minden nemkormányzati szervezet, leginkább pályázatokból él. Vannak más jövedelemforrásaink is, azonban annyira csekélyek, hogy önmagukban nem tudnák biztosítani az egyesület működését.

Ebben az évben sikerült megvalósítanunk egy rég dédelgetett vágyunkat. Évek óta szeretnénk volna biztosítani jogosultjaink számára egy krízisintervenció csoportot, amely a rászoruló családok segítségére siet minden olyan helyzetben, amikor erre szükség van. Sikerült alkalmaznunk két beteggondozót, akik látogatják a családokat, besegítenek a takarításba, felvigyázásba, ügyintézésbe, számlafizetésbe, alapápolásba, akadálymentes szállításba és bármibe, amihez a segítségüket igénylik.

Igyekszünk azonban nem csak a bajra és gondra, hanem az öröme is fókuszálni, olyan kulturális programokat, sportrendezvényeket szervezve jogosultjainknak, ahol kikapcsolódhatnak, kapcsolatokat teremthetnek, ismerkedhetnek, kiléphetnek a rutinból. Ezt a célt szolgálja az immáron 18. alkalommal megszervezett Fraternitás táborunk Szelter-szen, amelynek célja a közösség megtartó erejének megismerése, a lelki egyensúly kialakítása és fejlesztése a hit útján.

Mindez nem lett volna lehetséges azok nélkül a pályázati lehetőségek nélkül, amelyeket sikeresen megpályáztunk. A következő területeken nyújtottunk be pályázatokat: szociális, kulturális, sport, működés, irodafenntartás, családok élelmiszerral való támogatása, a negyedévenként megjelenő HIFA RO-Info kiadvány nyomtatása, tábor szervezése és levezetése, táncsoport működ-

tetése, a Tanuljunk másként: Interaktív szigetek – Milyen fogyatékkal élni? programunk.

Az egyik legfontosabb, amit az idén szintén sikerül megvalósítani: egy jobb autó vásárlása az egyesületnek, amellyel akadálymentes szállítást biztosíthatunk táncsoportunk mozgássérült tagjainak, jogosultjainknak, illetve minden olyan személynek, aki segítségüket igényli.

Akik mellettünk álltak pályázatok útján, hogy segíthessünk és jó munkát végezhessünk: Bethlen Gábor Alap, Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal, Maros Megyei Tanács, ROMGAZ RT., Communitas Alapítvány, AJPIS.

A pályázatokból befolyt összegek segítettek az egyesület működtetésében, az iroda fenntartásában, alkalmazottaink bérének kifizetésében, szolgáltatásaink és programjaink szervezésében és bővítésében, céljaink megvalósításában.

A régióban először Magyarországon:

A jóindulatú emlődaganat műtét nélküli eltávolítása

A régióban elsőként Magyarországon elérhetővé vált a jóindulatú emlődaganatok egyik leggyakoribb típusának műtét nélküli eltávolítása fagyasztásos eljárással, krioblációval.

Deák Pál Ákos, a Semmelweis Egyetem és a Premier Med Egészségközpont intervenciós radiológusa, valamint Forrai Gábor radiológus, az Európai Emlődiagnosztikai Társaság elnöke a közleményben jelentős előrelépésnek nevezte a fagyasztásos eljárás megjelenését, amellyel a jóindulatú emlődaganatok közül a fibroadenomák eltávolításakor elkerülhető a műtét és az ezzel járó szövődésműtétek, pszichés terhek is.

A módszerrel nagyon alacsony hőmérsékleten, célzottan pusztítják el a kóros elváltozást, nem érintve az egészséges szöveteket. A fagyasztást követően a daganatok mintegy fél év alatt felszívódnak – közölték. Az eljárást az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában több mint tíz éve

hatékonyan alkalmazzák a prosztata, máj, vese és egyéb szervek jóindulatú és rákos daganatainak kezelésére – írták. Forrai Gábor megerősítette, hogy a jövőben a rosszindulatú daganatok kezelésénél is szóba jöhet az eljárás.

Magyarországon az eljárást a társadalombiztosítás egyelőre nem finanszírozza. A százmillió forintos beruházás révén végzett beavatkozás kiterjesztését a tapasztalatok függvényében hosszú távon megfontolják egyéb daganatos megbetegedések kezelésére is. A Németországban már rutinszerűen használt eljárás számos daganattípus esetén alkalmazható, ezért vélhetően a kezelési repertoár Magyarországon is bővülni fog – írták.

A közlemény szerint a magyar nők 15 százaléka küzd melltumorrallal, a probléma főként az 50 év alattiakat érinti. A fibroadenoma nem okoz ártalmat, nem veszélyezteti a beteg életét, viszont növekedhet és eldeformálhatja az emlőket. (MTI)

Szigoríthatják az abortusztörvényt Horvátországban

Szigoríthatják az abortusztörvényt Horvátországban, miután az alkotmánybíróság új törvény megalkotására kötelezte a parlamentet.

Az országban jelenleg is hatályos abortusztörvényt még 1978-ban fogadták el az akkori Jugoszláviában. 1991-ben a Csaláért és Életért Mozgalom az alkotmánybíróságtól a terhességmegszakítás betiltását kérte. Miután az alkotmánybíróság évekig nem hozott döntést az ügyben, a Család Nevében civil szervezet tavaly újabb, hasonló értelmű kérelemmel fordult a testülethez.

Az alkotmánybíróság idén márciusban – 26 évvel az első beadvány után – határozott, és elvetette a terhességmegszakítás betiltására vonatkozó mindkét keresetet, ugyanakkor meghagyta a horvát parlamentnek, hogy két éven belül új törvényt hozzon. Az indoklás szerint a hatályos törvényben olyan intézmények is szerepelnek, amelyek már nem léteznek. Az alkotmánybíróság felhívta a figyelmet arra is, hogy a tervezetnek felvilágosító és megelőző intézkedéseket is tartalmaznia kell. A testület elnöke úgy fogalmazott, hogy a majdani törvény szellemiségével összhangban a terhességmegszakításnak kivételes dolognak kell lennie.

Egyes civil szervezetek attól tartanak, hogy a készülő abortusztörvény szigorúbb lesz a mostaninál, mert a konzervatív pártok egyes politikusa, a katolikus egyház, valamint több hozzá tartozó civil szervezet is az abortusz teljes betiltását támogatja. Milan Kujundzic, a kormányzó jobboldali Horvát Demokratikus Közösség (HDZ) egészségügyi minisztere – annak a tárcának a vezetője, amely az új törvény elkészítésével van megbízva – a sajtónak úgy nyilatkozott: az emberi élet védelme a fogantatástól a halálig tart. „Ezért mindent meg kell tenni a magzati élet védelme érdekében” – húzta alá.

A Jutarnji List című horvát napilap szerint nem lehet ugyan tudni, hogy az új törvény hogyan szabályozza majd a terhességmegszakítást, de félt, hogy amennyiben a konzervatív HDZ kormányzása alatt készül el, az visszalépés lesz a nők jogait illetően. Az újság példaként említette a terhesség megszakíthatóságának idejét, amely most legfeljebb 10 hét. A legtöbb európai országban a terhesség tizen-

kettedik hetéig szakítható meg (Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Németország, Portugália, Spanyolország, Magyarország, Csehország és Bulgária), Olaszországban a 13. hétig, míg Franciaországban, Spanyolországban és Romániában a 14. hétig.

A kötelező orvosi tanácsadással kapcsolatban is szigorítások várhatók – írta a lap. Több európai ország is előírja, hogy a terhességmegszakítás előtt – ha azt nem egészségi ok indokolja – a várandós nőnek kötelező tanácsadón, tájékoztatón kell részt vennie, amely különböző szakintézményekben (nőgyógyász, családvédelmi szolgálat, pszichológus) zajlik. Horvátországban a tervek szerint az egyház is rendelkezne majd ilyen jogkörrel.

Az abortusz kérelmétől a terhességmegszakításig Horvátországban nem létezik türelmi idő, míg más országokban ez háromtól 14 nap. Várhatóan az új törvény ezt is szabályozza majd.

Horvátországban az abortusz költségeit nem fedezi az egészségbiztosító. A beavatkozás költségeit minden várandós nőnek magának kell állnia, függetlenül társadalmi helyzetétől. A műtét 1000 és 2500 kuna (kb. 600-1500 lej) közötti összegbe kerül.

A kiskorúak terhességmegszakítása a szülők beleegyezése nélkül 16 éves kortól megengedett, az új törvényben a korhatárt felemelnék 18 évre.

A legtöbb, zömében katolikusok lakta országban az orvosok megtagadhatják az abortusz elvégzését lelkiismereti okokra hivatkozva. Horvátországban a legtöbb kórházban az orvosok emiatt nem végeznek el ilyen műtéteket. Miután 2014-ben egy felmérésből kiderült, hogy öt nagy megyei közegészségügyi intézményben sincs lehetőség abortuszra, az akkori egészségügyi miniszter olyan határozatot hozott, amely szerint minden megyében kell lennie legalább egy olyan kórháznak, amelyben elvégzik a terhességmegszakítást.

Horvátországban 2016-ban 2520 nőn végeztek el abortuszt: 71 százalékuk 20 éven aluli volt, 47 százalékuknak már volt egy gyereke, 46 százalékuk pedig a harmincas éveiben járt.

Ezer gyerekre 76 terhességmegszakítás jut Horvátországban, ami a legalacsonyabb az Európai Unióban.

IDÉZET 1.		...MONTAND, ÉNEKES, SZINÉSZ	SZÉLID VAD NAGYON RÉGI IDŐSZAK	FRANCIA ÍRÓ (ÉMILE)	ÖSSZEOMLÓTT DÓMI	KÖZÉPEN BEAD!	BÚZADARA	KELETI JÁTEK TÖSZÁM-NÉV	KECSKERI	...SUMAC, PERUI ÉNEKESNŐ	ANTE MERIDIEM (RÖV.)	VÁLTOZÁSRA UTALÓ ELŐTAG	GYILKOL AB... (HARAG-GAL)	TÖRÖK EREDETŰ FERFINÉV	ÉVSZAK	ÉVSZAK
A rejtvény főszereplője a 200 éve született Arany János „Vojtina ars poétikája” című verséből idézünk két sort		G														Z
VASATLANI			OTT, FÖLÉ (NÉP.)					MINDIG (NÉMET)					MANUÁLIS			
SZÁNTÓ ÁLLAT NŐI NÉV V. AUPÁLYA			BENEDEK... (MESÉS)			BŰRŐ					LEVÁG					KILO (RÖV.)
IDÉZET 2. A		KAPCSO-LATTARTÓ A HAJJON	SZIGET (OLASZ) CIN		TOLNA M. HELYSÉG	NÁLA LEN-TEBRŐL				USA-ÍRÓNÓ (JOYCE CAROL)	AB OVO				A KALCIUM VEGYJELE	
KEMÉNY-FÉM				SKÁLA-HANG	JAPÁN DRÁMA	JUTTAT	EGYSZERŰ DE ALAP-VETŐ	MOLIBDÉN VEGYJELE	ÁLLÓVÍZ	BOSSZÚS SZÓCSKA	BALATON-P. HELYSÉG	F BAUM VA-RÁZSLÓJA	A CERUZA EGYIK VÉGE!	ERŐSEBB A KIRÁLYNÁL	KATALIN ÍRÓ	
ZSINÓR-MÉRTÉK				ORIENT	NEM MEGY EL				DISZNÓFI		AUTÓS HOTEL		ABLAKTALAN FÜLKE	TIPOR		
ADY EGYIK ÁLNEVE		KACAT	ARATI		GYOM-NÓVÉNY	MÁSOLAT			RÁMA	MARGARIN-MÁRKA			HUSZÁR-PARANCS	A VEZÍR HIVATALA		
... PAVONE (ÉNEKES SZINÉSZNŐ)				FARKAS-VEZÉR	AKKOR INDUL!			AZ ÁRVA FOLYÓ SZLÓ-VÁK NEVE	TOVA			IPA	ANNYI MINT (RÖV.)		LITER (RÖV.)	CIGARETTÁZIK (NÉP.)
GYENGE MINŐSÉGŰ SZŐLŐ-FAJTA			ZAMAT	TEJTERMÉK		ATTILA NÉV-VÁLTOZATA	FELÉNK				KRÓNIKÁS (PÉTER)	HÁLÁVAL EMLÍTŐ			ÁSVÁNYI FŰSZER	SZŰRKÉS FÜFÉLE
SZÉKELY IS		ORMÁNYOS ÁLLAT	CSILLAGÁSZ TETŐPONT			ISKOLA AL-SÓ TAGOZATA	MOLDAVI VÁROS			SZERELLEM-ISTEN	BOGLYA			AZ ITTENI SVÁJCI VÁROS		ELE-RNYESZTI IZMAIT
DERÉKSZÍJ				RÓMAI 501	... ÉS A DE-TEKTÍVEK (KÁSTNER)	EREKI	LOTARIN-GIAI VÁROS	RÓMAI 51	EGYSZERŰ VEGYI ANYAG		KILOLITER (RÖV.)	CSILLÁM	JÓL ÁLL	CGS ENER-GIAEGYSÉG		
OLASZ KÁR-MESTER (ALBERTO)				OLASZ SZERELEM	EGY (ANGOL)			KÖLTŐ (LÁSZ-LÓ, BARÓ)	A GÖRCS LÉNYEGE!				BECÉZETT ARANKA	MENYASZ-SZONY		KAUZÁLIS
KJJEVI SPORT-KLUB				EGYSZERŰ GÉP	LATIN CSONT				SPANYOL EREDETŰ NŐI NÉV SZINTÉN				ELTULAJ-DONÍT	DISZNÓ-PAJTA		
RAKPART (NÉMET)		VÁRPALOTA RÉSZE	SZEMÉLY-NÉVMÁS			HANGA	SPANYOL AUTÓJEL				NAGY (FRANCIA)	NAGYON RÉGI			A SZA-BADBA	
L.N.J.	Ö											FORMÁL				

Oktober 19-i rejtvényünk megfejtése: **Senkiről se mondd, amíg él, hogy boldog, legföljebb azt, hogy szerencsés.**

Szoros küzdelem a dobogóért

Glígor Róbert László

Fontos mérkőzést nyert meg a hét végén Nyárádgálfalva, hazai pályán a rivális Csíkfalvát győzte le, és ezzel visszaszerezte dobogós helyét a Maros megyei 6. ligában.

Az eddig veretlen Csíkfalva látogatott az egyetlen mérkőzésen pontokat veszített Nyárádgálfalva otthonába vasárnap, így érthetően nagyobb érdeklődés övezte a mérkőzést, hiszen mindkét csapat harcol a dobogós helyért. A 7. fordulóban rendezett összecsapáson a hazaiak hamar megszerezhették volna a vezetést, de a 7. percben Raşcu büntetéből a csíkfalvi kapufát találta el. A felbátorított vendégek elkezdtek többet kezdeményezni, ki is dolgoztak néhány helyzetet, de értékesíteni nem tudták: Kovács kapura vezette a labdát, de már nem volt ereje kiadós lövésre, Pap kapu mellé lőtte a Csomától kapott passzt, példáját Kovács is követte, Csoma szabadrúgásból a kapufát találta el, majd amikor szembekerült a kapussal, a hazai védők az utolsó pillanatban mentettek, és Pap újabb lövése is elszállt a lécz fölé. A hazaiak második helyzete a szünet előtt adódott, Keresztesi áttemelte a labdát a kapuson, de az a háló mögött ért földet.

A második játékrész a vendégek helyzetével kezdődött, Kovács jutott fel a hazai kapuig, de közeli próbálkozását Prodán kivédte. Ettől kezdve a hazaiak visszavették a játék irányítását, a vendégeknél a pályára küldött cserejátékosok sem produkáltak a kívánt teljesítményt. A hazaiak támadásai a 76. percben meghozták az eredményt: Csíki S. egy 18 méteres szabadrúgásból áttemelte a labdát a rosszul beállított sorfal fölé, és a rövid sarkokba csavart, a hazaiak nagy öröme (1-0). Öt perc múlva a vendégek egyenlíthettek volna, de Prodán nagyot védett egy közeli lövésénél, majd Csoma szabadrúgását is elcsípte. Az utolsó sípszóig már csak egyetlen hazai próbálkozást jegyezhetünk, Keresztesi lövése azonban elkerülte a vendégkaput.

Mindkét csapat hullámzó teljesítményt nyújtott, végül a hazaiak szereztek gólt és pontokat. Fotó: Glígor Róbert László

Jegyzőkönyv

Maros megyei labdarúgó 6. liga, 7. forduló, Nyárádgálfalvi Törekvés – Csíkfalvi Millennium 1-0 (0-0)

Nyárádgálfalva, sport- és szabadidőközpont, mintegy 100 néző. Vezette: Matei Radu, Dandóczy Tamás, Popescu Sergiu (Marosvásárhely).

Gólszerző: Csíki S. (71.).
Sárga lapok: Csíki Sz., Nagy, illetve Simon, Csoma, Aszalos.
Nyárádgálfalva: Prodán – Keresztesi, Takács B. (90. Csíki Zs.), Józsa (46. Szilágyi), Császár, Szövérfi (64. Bartha), Szócs, Csíki Sz., Nagy, Csíki S., Raşcu (80. Takács J.).

Csíkfalva: Iszlai – Simon, Varga (14. Gál), Nagy I. (46. Keresztesi), Fazakas, Novák (46. Kiss), Csoma, Pap, Aszalos, Márton, Kovács.

Eredményjelző

* 5. liga, Északi csoport, 8. forduló: Görgényesóakna – Mezőkirályfalva 8-0, Köhér – Abafája 1-0, Alsóidecs – Marosfelfalu 4-1, Magyaró – Nyárádremete 1-1, Bátos – Szászrégeni Testvériség 2-4. Az élcsoport: 1. Nyárádremete 19 pont, 2. Bátos 18, 3. Magyaró 16.

* 5. liga, Közép csoport, 8. forduló: Gernyeszeg – Tuzson 5-1, Balavásár – Segesvár 6-3, Csíttzentiván – Harasztkerék 0-3, Kerelő – Mezőrűcs 1-1, Cikmántor – Kerelőszentpál 5-1. Az élcsoport: 1. Harasztkerék 21 pont, 2. Segesvár 15, 3. Csíttzentiván 13.

* 5. liga, Déli csoport, 7. forduló: Mezőceked – Maroskece 1-0, Mezőtőhát – Marosludas II 0-3, Mezőzáh – Magyarsáros 1-1, Radnót II – Küküllődombó 3-3, Vámosgálfalva – Marosugra 4-1. Az élcsoport: 1. Marosludas II 16 pont, 2. Mezőceked 15, 3. Magyarsáros 14.

* 6. liga, 7. forduló: Somosd – Küküllőszéplak 9-1, Jedd – Koronka 1-0, Nyárádgálfalva – Csíkfalva 1-0, Kibéd – Egrestő 1-2, Mezőpanit – Székelybere 3-1, Mikefalva – Uzdiszentpéter 2-2. Az élcsoport: 1. Somosd 21 pont, 2. Jedd 21, 3. Nyárádgálfalva 18.

A győzelemmel a gálfalviak helyet azonos pontszámmal, szoros harcseréltek a csíkfalviakkal, és ismét ban vezet a hibátlan Somosd és a harmadikok a tabellán, amelyet Jedd.

Röviden

* Kiesett a Seps OSK a labdarúgó-Románia-kupa tizenhatodöntőjében: a háromszékiek az USK Craiovától kaptak ki kedden hazai pályán 2-0-ra. További eredmények: FC Argeş – Jászvásári CSM Politehnica 1-2, Petrolul Ploieşti – CS Mioveni 1-1, hosszabbítások és 11-es rúgások után 3-4, Kolozsvári Universitatea – Ştiinţa Miroslava 2-1.

* A legutóbbi három kiírásban győztes Ferencváros nagy meglepetésre már a legjobb 64 között búcsúzott a labdarúgó Magyar Kupában: a Fradi az NB II-ben második Kisvárdai vendégeként kapott ki 1-0-ra. További eredmények: Monor – Debrecen 2-3, Balassagyarmat – Diósgyőr 0-1, Dabas – Videoton 0-4.

* Elutasította az Európai Kézilabda-szövetség a Győri Audi ETO KC női kézilabdacsapat óvását, amelyet a Rosztov-Don elleni idegenbeli Bajnokok Ligája mérkőzésen történtek miatt nyújtottak be. Tizenegy másodperccel a Rosztov által 23-22-re meg-

nyert mérkőzés vége előtt az orosz csapat játékosai kétszer passzolták vissza a labdát Mayssa Pessoa kapusnak, amire a szabályok értelmében nincs joguk. A kapuvédőnek egyből a földre kellett volna tennie a labdát, de ezt nem tette meg, ezzel alapot adott az ETO-nak az óvásra. Az Európai Kézilabda-szövetség azonban elutasította azt, arra hivatkozva, hogy játékvezetői döntést nem lehet felülbírálni.

* Ötödik egymást követő versenyén a negyedik különböző pilótapárossal áll rajthoz a Forma-1-es Toro Rosso csapata a hét végi Mexikói Nagydíjon, amelyen Brendon Hartley és Pierre Gasly ül majd a volánnál. Az olasz istálló honlapján jelentette be, hogy a soron következő versenyhétvégén az új-zélandi Hartley mellett ismét lehetőséget kap a francia Gasly, aki Malajziában és Japánban rajthoz állt már a csapat színeiben. Múlt hét végén, az Egyesült Államok Nagydíján az orosz Danyil Kvjat volt az akkor debütáló Hartley társa, akit gyenge eredményei miatt korábban elküldött az istálló. A Toro Rosso a szezon a Kvjat, Carlos Sainz Jr. kettőssel kezdte, a spanyol pilóta már a Renault versenyzője.

* WTA-világbajnokság, Szingapúr, eredmények: Vörös csoport, 1. forduló: Simona Halep (román) – Caroline Garcia (francia) 6:4, 6:2, Caroline Wozniacki (dán) – Jelina Szvitolina (ukrán) 6:2, 6:0; Fehér csoport, 1. forduló: Karolina Pliskova (cseh) – Garbine Muguruza (spanyol) 6:2, 6:2, Venus Williams (amerikai) – Jelena Ostapenko (lett) 7:5, 6:7 (3-7), 7:5; 2. forduló: Pliskova – Williams 6:2, 6:2, Muguruza – Ostapenko 6:3, 6:4.

Simona Halep győzelemmel kezdett Szingapúrban

Idegenben nyertek a marosvásárhelyi csapatok

Bálint Zsombor

Mindkét marosvásárhelyi csapat idegenben játszott a női kézilabda A osztály B csoportjának 6. fordulójában. A két ellenfél az a két újonc volt, amelyek a rangsorban az utolsó két helyet foglalják el, és csak az egymás elleni meccsen szereztek pontot (pontosabban szerzett pontot Kézdivásárhely, amely legyőzte Székelyudvarhely csapatát). Ilyen körülmények között várható volt, hogy a Mureşul és az Olimpic győzelemmel tér haza, ami meg is történt.

Talán nehezebb dolga volt a Kézdivásárhelyen pályára lépő Mureşulnak, amely létszámbiánnyal küszködik, nehezen tud hét játékost összeszedni a mérkőzésekre. Hogy emiatt kifulladásra kerüljen, az a mostani eredmény alakulásán is meglátszott: a KSE csak hét gólt dobott az első félidőben, a második-

ban viszont húszat, és háromra közelítette meg Georgeta Bucin csapatát.

Az eddig mutatottak alapján az Olimpic székelyudvarhelyi győzelme borítékolható volt, még a fölényes kilencgólos különbséggel is. Sőt, a különbség még nagyobb is lehetett volna, hiszen az Olimpic már a 23. percben tíz góllal vezetett, ha az Evi edzőpáros nem használja a teljes tartaléksort a második félidőben, és főleg a záró percekben. Ezt a csapatot nézve, és tudván azt, hogy 15-17 éves, csupa helybéli lányok alkotják, akik egyenlő félként játszanak a felnőtt játékosok alkotta ellenfelekkel, szeretnénk azt mondani, hogy a marosvásárhelyi női kézilabda jövője biztosítva van. A jelenlegi sporttámogatási mizéria azonban erősen csökkenti az optimizmusunkat. Mert ezeket a játékosokat két-három éven belül szét fogják kapkodni.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, B csoport, 6. forduló: Kézdivásárhelyi SE – Marosvásárhelyi Mureşul 27-30 (7-12)

Kézdivásárhely, sportcsarnok, 150 néző. Vezette: Florin Botezatu (Bákó), Bogdan Constantin (Jászvásár).

KSE: Rofel – Kovács 4 gól, Opra 2, Mátis Zs. 2, Mátis H. 13, Bardócz 2, Dobra 4 (Fülöp, Chirvase).

Mureşul: Petruneac 1 gól (Saláta) – Rad 1, Bucin 10, Fărcaş 2, Stăngu 14, Demeter 2, Veres.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, B csoport, 6. forduló: Székelyudvarhelyi NKK – Marosvásárhelyi Olimpic 23-32 (9-20)

Székelyudvarhely, sportcsarnok, 300 néző. Vezette: Paul Iacob (Bukarest), Silviu Savu (Piteşti).

SZKK: Bálint A. – Kerekes 3 gól, Bálint N., Simma 1, Fekete 3, András 1, Sándor 2 (Péter 4, Lukács 2, Munteanu 4, Ördög 1, Nagy 2, Bíró).

Olimpic: Ugran (Hodor, Stan) – Marian 2 gól, Lăcătuş 5, Bărbăuş 8, Târşoagă 5, Moldovan 3, Gheleş 1 (Ola 3, Radu 1, Munteanu 4, Dima, Kiss, Sângerzan, Barđoşi)

Eredményjelző

A női kézilabda A osztály B csoportja 6. fordulójának eredményei: Temesvári SCM – Temesvári Universitatea 31-19, Naţional Rm. Vâlcea – Nagybányai Minaur 23-28, Dacia Mioveni – FC Argeş Piteşti 40-34, Köröskisjenői Crişul – Nagyvárad CSM 26-26, Resicabányai CSU – Brassói Corona 26-28, Székelyudvarhelyi NKK – Marosvásárhelyi Olimpic 23-32, Kézdivásárhelyi SE – Marosvásárhelyi Mureşul 27-30.

Ranglista					
1. Nagybánya	6	6	0	0	211-121 18
2. Brassó	6	4	1	1	167-153 13
3. Temesvári SCM	6	4	0	2	194-157 12
4. Rm. Vâlcea	6	4	0	2	180-144 12
5. FC Argeş	6	3	1	2	187-182 10
6. Resicabánya	6	3	0	3	173-147 9
7. Mioveni	6	3	0	3	150-149 9
8. Temesvár	6	3	0	3	173-185 9
9. Nagyvárad	6	2	2	2	160-171 8
10. Olimpic	6	2	1	3	173-170 7
11. Köröskisjenő	6	2	1	3	161-193 7
12. Mureşul	6	2	0	4	157-165 6
13. Kézdivásárhely	6	1	0	5	132-219 3
14. Székelyudvarhely	6	0	0	6	138-200 0

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 9. forduló: West Ham United – Brighton & Hove Albion 0-3, Chelsea – Watford 4-2, Huddersfield – Manchester United 2-1, Manchester City – Burnley 3-0, Newcastle United – Crystal Palace 1-0, Stoke – Bournemouth 1-2, Swansea – Leicester 1-2, Southampton – West Bromwich 1-0, Everton – Arsenal 2-5, Tottenham – Liverpool 4-1. Az élcsoport: 1. Manchester City 25 pont, 2. Manchester United 20, 3. Tottenham 20.

* Spanyol Primera División, 9. forduló: Levante – Getafe 1-1, Betis – Alavés 2-0, Valencia – Sevilla 4-0, Barcelona – Málaga 2-0, Villarreal – Las Palmas 4-0, Celta Vigo – Atlético Madrid 0-1, Leganés – Athletic Bilbao 1-0, Real Madrid – Eibar 3-0, Real Sociedad – Espanyol 1-1, Deportivo La Coruña – Girona 1-2. Az élcsoport: 1. Barcelona 25 pont, 2. Valencia 21, 3. Real Madrid 20.

* Olasz Serie A, 9. forduló: Sampdoria – Crotone 5-0, Napoli – Inter 0-0, Chievo – Hellas Verona 3-2, Atalanta – Bologna 1-0, Benevento – Fiorentina 0-3, AC Milan – Genoa 0-0, SPAL – Sassuolo 0-1, Torino – AS Roma 0-1, Udinese – Juventus 2-6, Lazio – Cagliari 3-0. Az élcsoport 1. Napoli 25 pont, 2. Inter 23, 3. Juventus 22.

* Német Bundesliga, 9. forduló: Schalke 04 – Mainz 2-0, RB Leipzig – VfB Stuttgart 1-0, Mönchengladbach – Bayer Leverkusen 1-5, Eintracht Frankfurt – Borussia Dortmund 2-2, Augsburg – Hannover 96 1-2, Hamburger SV – Bayern München 0-1, 1. FC Köln – Werder Bremen 0-0, Freiburg – Hertha BSC 1-1, Wolfsburg – Hoffenheim 1-1. Az élcsoport: 1. Borussia Dortmund 20 pont, 2. Bayern München 20, 3. RB Leipzig 19.

* Francia Ligue 1, 10. forduló: St. Etienne – Montpellier HSC 0-1, AS Monaco – Caen 2-0, Metz – Dijon 1-2, Nantes – Guingamp 2-1, Amiens SC – Bordeaux 1-0, Angers – Toulouse 0-1, Stade Rennes – Lille 1-0, Nice – Strasbourg 1-2, Troyes – Lyon 0-5, Olympique Marseille – Paris St. Germain 2-2. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 26 pont, 2. AS Monaco 22, 3. Nantes 20.

Kinyílt a rózsa...

A múlt hét végén ismét a Temes megyei Újszentesen rendezték meg az Őszirozsa országos magyar népdalvetélkedőt, amelyen általános iskolák diákjai vesznek részt négy korcsoportban.

Glígor Róbert László

A már kilencedik országos vetélkedő az Oktatási Minisztérium, a Temes Megyei Tanfelügyelőség, az Újszentesi Általános Iskola és az önkormányzat, valamint a Temes Megyei Tanács együttműködése révén zajlott. A rangos népdalvetélkedőn 13 hazai megyéből 122 magyar diák vett részt. A szombat reggeli megnyitó után minden korcsoport más-más helyszínen vetélkedett, minden résztvevőnek öt népdallal kellett jelentkeznie, amiből egyet maga választott ki, egyet pedig a zsűri jelölt ki előadásra. Délután, amíg a szakemberek kiértékeltek és pontozták az előadásokat, a diákok és felkészítőik Temesvárra utaztak, a Béga-csatornán sétahajózáztak, majd megtekintették az óvárost. Este az újszentesi sportcsarnokban került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre.

Maros megyéből hat tanuló vett részt az Őszirozsan, ők a Kincseink című hagyományörző fesztivál Nyárádkarácsonyon rendezett megyei szakaszán nyerték el az újszen-

tesei vetélkedőn való részvétel jogát, és nem vallottak szégyent a Bánságban sem. A 0-2. osztályos korcsoportban a körtvélyfájai Szász Csanád László (felkészítő Szász Magdolna) dicséretet érdemelt ki, a legtöbb versenyző viszont a 3-4. osztályosok csoportjában volt, itt a 38 diák közül a dicsőszenmártoni Doszlop Tamás (felkészítő Szász Irénke) a második, a nyárádszeredai Siklódi Réka (felkészítő Kátai Judit) a harmadik díjat szerezte meg. Ugyanebben a csoportban további két megyénkbeli diák szerzett dicséretet, a göcsi Papp Dániel (felkészítő Pap Enikő) és a körtvélyfájai Antal Péter (felkészítő Antal Ibolya). Megyénk hatodik diákja a somosdi Gergely Sipos Nóra volt (felkészítő Fodor Krisztina), aki az 5-6. osztályos csoportban méretkezett meg. A nyárádszeredai Siklódi Réka a Romániai Magyar Dalosszövetség különdíját is megszerezte előadómódjával, a 4. osztályos kislány már másodszor vesz részt az Őszirozsan, tavaly dicséretet érdemelt ki – tudtuk meg Kátai Judittól. A kisdíjak felkészítéséért a pedagógusoknak és a körtvélyfájai Szász Péternek is köszönet jár, nemkülönben a szülőknél, akik nemcsak gyerekeik felkészülési munkáját támogatták, hanem a résztvevőknek a versenyre való utaztatásáról is gondoskodtak, ugyanis az oktatási tárca már nem

Maros megyei gyerekek, pedagógusok, szülők

Fotó: Antal Levente Mihály

vállalja ennek a megszervezését és a költségeket sem téríti meg – tudtuk meg a szülőktől, akiknek többnyire személygépkocsikat kellett útnak indítaniuk. Az utazást már tavaly sem támogatták a szervezők, akkor egy csíkfalvi kisbusz szállította a Maros megyeieket a versenyre.

Az Aradon megjelenő Nyugati

Jelen régiós napilap beszámolója szerint valamennyi gyermek kiválóan szerepelt, a mezőny rendkívül erős volt, míg Tóth Guttmann Emese zenetanár, karnagy, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke, zsűritag úgy nyilatkozott, hogy „előremutatón emelkedik az újszentesi verseny színvonala min-

den területen”. Most, amikor „Kodály születésének 135. évfordulóját ünnepeljük és halálának 50. évfordulójáról emlékezünk meg, elmondhatjuk, hogy: Legyen a zene mindenkié! A mai nap tükrözte, hogy itt Erdélyben milyen szépen művelik a népdaléneklés műfaját” – tette hozzá a szakember.

Sikeres román filmek a 25. Alter-Native-on

Idén is gondoskodtak az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál szervezői arról, hogy – az új magyar játékfilmek mellett – a román filmipar legfrissebb és legsikeresebb alkotásait is elhozzák közönségüknek a marosvásárhelyi Kultúrpalotába. Érdemes hát átböngésznie a november 8-a és 12-e között zajló szemlé programját annak, aki kíváncsi a hazai filmgyártás idén legtöbbet emlegetett címeire.

Természetesen idén sem maradhat ki a fesztivál programjából az a film, amelyet Oscar-díjra jelölt Románia a legjobb idegen nyelvű film kategóriában. Adrian Sitaru *Fixeur* című filmjéről van szó, amely Radu történetét meséli el, aki a France Press hírigényű bukaresti gyakornoka, és riporter szeretne lenni. Lehetősége nyílik, hogy bizonyítsa rátermettségét, amikor egy Franciaországból hazatoloncolt kiskorú prostituált lány történetére bukkan. A téma boncolgatása közben Radu rájön, hogy munkamódszere megkérdőjelezhető... A főbb szerepekben Sorin Cocîș, Tudor Aaron Istodor, Mehdi Nebbou, Nicolas Wanczycki, Diana Spătarescu, Andreea Vasile, Adrian Titieni és Cristian Ilinca látható.

Láthatja még a közönség az Arany Medve díjas *Poziția copilului* (Anyai szív) rendezője, Călin Peter Netzer legújabb, *Ana, mon amour* című filmjét is, amelyet idén a legjobb vágásért járó Ezüstmedve díjjal tüntettek ki. Íme egy kis ízelet a filmből: Toma az egyetlen ismerkedik meg Anával. Hamar összejönnek, de kapcsolatuk nem sokára a világ elleni harccá válik. Egy gyermekkori trauma miatt Anát folyton pánikroham kapja el, Toma pedig vállalja mellette az őrangyal szerepét. Bár úgy tűnik, ura a kap-

csolatnak, néhány év múlva arra ébred, hogy egy olyan nőhöz van láncolva, akit nem ért meg, és folyamatosan a megmentésével foglalkozik. Toma szerepét Mircea Postelnicu játssza, Anát Diana Cavallioti alakítja.

Szerepel még a programban a nemzetközi kritikusok által a román filmgyártás nagy reménységének tartott Radu Jude *Tara moartă* (Halott ország) című dokumentumfilmje is. Az Aferimmal Ezüstmedve díjat nyert Jude legújabb produkciója pozitív kritikát kapott az idei Locarnói Filmfesztiválon, a hazai mozikban augusztus végén kezdték el vetíteni. Az antiszemizmus romániai kibontakozásáról és elterjedéséről szóló film kizárólag fényképekből állt össze, Costică Acsinte sloboziai fotográfus hagyatékából válogatott össze a rendező több mint 500 képet.

Alexandru Solomon *Ouăle lui Tarzan* (Tarzan tojásai) címet viselő alkotásának műfaja szintén dokumentumfilm. A produkciót beválogatták idén Csehország legfontosabb szemléje, a Karlovy Vary-i Nemzetközi Filmfesztivál versenyprogramjába. A film azt az abháziai kutatóintézetet mutatja be, amelyet azzal a céllal létesítettek a szovjetek az 1920-as években, hogy egy ember-majom hibridet hozzanak létre.

Szerepel még az Alter-Native ideai kínálatában Daniel Sandu *Un pas în urma serafimilor* (Egy lépés az angyalok mögött) című filmje, valamint Cristi Iftime *Marița* (Márica) című alkotása is, amelynek az ideai Karlovy Vary-i fesztiválon volt a világpremierje, a romániai mozikban pedig december 1-jétől lesz látható.

A fesztiválra szóló belépők ára idén is változatlan marad: a jegyekért 15, az öt napra szóló bérletért pedig 40 lejt kell majd fizetni.

Családi tökfesztivál a hét végén

Családi tökfesztiválra várja sok szeretettel a kicsiket és nagyokat a Női Akadémia, hogy együtt búcsúzzanak az ősztől és alkossanak szép/érdekeset a természetben most található anyagokból.

Az alkotás öröme mellett a jelenlévők két kategóriában versenyezhetnek: tökfaragás (családi csapatok nevezhetnek be, melyeknek kötelező módon édesapa és/vagy nagypapa is tagja kell legyen); tökdíszek készítése (egyéneket és csapatokat is részt vehetnek)

A legszebb/legeredetibb alkotásokat a zsűri díjazza.

A szervezők kérik, hogy a résztvevők vigyék magukkal az alkotáshoz szükséges alapanyagokat (tököt, bogycsontot, faleveleket, ágakat, gyertyát stb.), valamint vágóeszközöket.

A résztvevőket zsíros kenyér, tea és forralt bor várja. Kéretik, hogy a hűvösebb időre való tekintettel öltözzenek melegen. A tevékenység erős esőzés esetén elmarad, szemerkélő esőben tető és sátor alatt zajlik. (Szombat délutánra az előrejelzés nem mond esőt, a délelőtti eső pedig ne riasszon el senkit!)

Benevezni mindennap 10 és 16 óra között a 0265-311-727 telefon-

számon lehet. Ugyanitt lehet jelentkezni a Női Akadémia támogató körébe is október 26-ig, a támogatók között kisorsolnak öt egészséges táplálkozási tanácsadással egybekötött felmérést (Nagy Beáta dietetikus). Erre szintén október 28-án kerül sor.

A rendezvény a MarMed Járóbetegrendelő udvarán, a Corvin Mátyás tér 19. szám alatt zajlik október 28-án 16 és 18 óra között.

A szervezők családonként 5 lejes adományt köszönettel elfogadnak, ezt további rendezvények szervezésére, valamint a Játéktárra fordítják.

Nőtt az illegális erdő kivágás az elmúlt egy évben

Aggasztó mértékben, 120 százalékkal nőtt az illegális fakivágások száma az elmúlt egy évben Maros megyében, állította kedden Florin Petra, a Maros megyei erdészeti hivatal kereskedelmi igazgatója.

„Az elkobzott faanyag mellett illegális fakivágásokat is észleltünk. Évente kétszer végzünk ellenőrzést az erdészeti egységekben, ahol 2.082 köbméter fa-

anyag hiányát észleltük, mintegy 614.258 lej értékben. Ilyenkor az erdészeti személyzetet vonják felelősségre. Ez aggasztó mennyiség, ugyanis 120 százalékos növekedés a tavalyhoz képest, és ezt a mennyiséget nem azonosították vagy nem jelentették az erdészek” – mutatott rá Florin Petra a prefektusi kollégium ülésén.

Az erdészeti hivatal képviselője szerint elképzelhető, hogy az erdészeti személyzet nem jelentette ezeket a kivágásokat, azonban ugyanolyan hihető az a verzió is, hogy az erdészek nem tudtak ezekről a kivágásokról.

Florin Petra elmagyarázta, hogy egy erdésznek átlagosan 900 hektárnyi erdőt kell felügyelnie, de akár 1.000 hektárnyi terület is juthat egy erdészre hegyvidéken.

(Agerpres)
Fotó: Nagy Tibor (archív)

Diákok a törvényszéken

Nyitott kapukkal várta a látogatókat tegnap a Maros Megyei Törvényszék. Az eseményre az igazságszolgáltatás európai napja keretében került sor, amelynek az a célja, hogy megerősítse a bizalmat az igazságot osztók és az igazukat keresők között.

Az esemény mindenkihez szólt, akik alaposabban szeretnék volna megismerni a bíróságok, ügyészségek munkáját, a rendszer működését, és azt, hogy milyen

jogokkal rendelkeznek. Ez alkalommal a marosvásárhelyi középiskolák 190 diákja tett látogatást a megyei törvényszéken.

A különböző részlegek megtekintése mellett a bünyügyi nyomozás és az igazságszolgáltatás témakörében folytattak beszélgetést bírákkal és a marosvásárhelyi ügyészség bünyűldözési osztályának ügyészeivel – tájékoztatót Sonia Diaconescu bíró, a megyei törvényszék szóvivője.

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**
Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

A Népújsághirdetési irodájában felvesszük APRÓHIRDETÉST a kolozsvári SZABADSÁGBA, a csíkszeredai HARGITA NÉPÉBE, a sepsiszentgyörgyi HÁROMSZÉKBE és az aradi NYUGATI JELENBE.

GUTENBERG KÖNYVESBOLT **MÓRA KÖNYVKIADÓ**

Októberben díszhelyen a **MÓRA KIADÓ**

10% KEDVEZMÉNY

MÁR TUDOK OLVASNI sorozat
Gutenberg Könyvesboltok

Csíkszereda: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031370 [gutenbergkonyvesboltcsikszereda](#)
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 [gutenbergkonyvesboltsekselyudvarhely](#)
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 [gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely](#)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

ELADÓ Székesen falusi ház 5100 m² területtel, 1 ha erdő, 1,16 ha külterület, szántó 15 km-re Marosvásárhelytől. Tel. 0265/311-271, 0745-206-048. (4692-I)

BEJELENTETT MUNKAHELYEL RENDELKEZŐ, fiatal, halláskárosult fiú keres albréletet Marosvásárhelyen. További információ a következő telefonszámon: 0722-667-748. (60501)

KOMOLY férfi albréletet keres sürgősen. Tel. 0746-819-274. (4722)

Az INGATLANKEZELŐ és PIACIGAZGATÓSÁG KFT. elad leírt betonasztalokat, 15 lej darabja. Érdeklődni a 0265/250-260 és 0265/250-225-ös telefonszámon, vagy a társaság székhelyén: Marosvásárhely, Cuza Vodă u. 89. szám. (sz.)

ELADÓ Renault Clio, gyártási év 2004, egyedüli tulajdonos, szervizkönyve napirenden van, az ITP érvényes 2018. júniusig. Információ a 0745-526-445-ös telefonszámon. (4594-I)

TŰZIFA eladó házhoz szállítva. Tel. 0758-548-501. (4506)

TŰZIFA eladó: gyertyán és csere. Tel. 0747-594-011. (4504)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0757-439-281. (4670)

HEGESZTŐT és lakatost alkalmazok. Tel. 0766-519-187. (19519)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (4140)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (4608)

VÁLLALUNK bármilyen munkát, cserépforgatást, csatornájavitást és -takarítást, valamint festést. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-819-774. (4639)

MEGEMLEKÉZÉS

Emlékezünk! Mindennap rád emlékezünk! Te nem mentél el, itt voltál, vagy és leszel mindennap velünk. **Kegyelettel és szomorú szívvel emlékezünk október 26-án a nyomtati SZTROJA GYULA LEVENTÉRE, a drága jó férjre, édesapára, apósra és nagytatára halálának 15. évfordulóján. Emléke örökre élni fog szívünkben. Szerettei. (4664)**

ELHALÁLOZÁS

„Küzdöttél, de már nem lehetett, a csend ölel át és a szeretet. Csak az hal meg, akit elfelejtnek, örökké él, akit szeretnek.”
Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a szeretett édesapá, após, nagytata, apatárs, a székelyvajai özv. id. JÁNOSI ISTVÁN életének 73. évében rövid, de súlyos szenvedés után megpihent. Temetése október 27-én, pénteken 13 órától lesz a székelyvajai református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Őt gyermeke, menyei, veje és unokái: Ervin, Tenzi, Alpár. (4743-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Együttérésünket és őszinte részvétünket fejezzük ki kollégánknak, Jánosi Bélának szeretett ÉDESAPJA elhunytá alkalmából. Isten nyugtassa békében! A názánfalvi Moldovan Egyesület. (4726)

Pályázat sporttevékenységekre

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a 2018-as év első félévére (január–június) pályázatot hirdet sporttevékenységek támogatására.

A program általános célkitűzése a marosvásárhelyi sportélet fejlesztése (iskolákban, az emberek általános erőnléte javításáért, megelőző vagy terápiás céllal) a városban létező különböző sporttevékenységek finanszírozása révén.

A pályázat szabályzata, valamint a típusnyomtatvány a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján (www.tirgumures.ro) hozzáférhető. Bővebb tájékoztatás a 0365/882-066-os telefonszámon, kapcsolattartó: Sztancs Erzsébet.

A 2018 első félévére szóló pályázatok benyújtási határideje 2017. november 30.

Dr. Dorin Florea polgármester

Pályázat tanintézményeknek

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a 2018-as év első félévére (január–június) pályázatot hirdet tanintézmények tevékenységének támogatására.

A program általános célkitűzése a marosvásárhelyi iskolák között tartós partnerkapcsolat létesítése nevelő és iskolán kívüli tevékenységek támogatása révén.

A pályázat szabályzata, valamint a típusnyomtatvány a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján (www.tirgumures.ro) hozzáférhető. Bővebb tájékoztatás a 0365/882-066-os telefonszámon, kapcsolattartó: Sztancs Erzsébet.

A 2018 első félévére (január–június) szóló pályázatok benyújtási határideje 2017. november 30.

Dr. Dorin Florea polgármester

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: RECEPCIÓST, gyermekek számára ANIMÁTORST, PINCÉRT, SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (60391-I)

TAPASZTALT ELADÓNŐT alkalmazunk ABC-be. Tel. 0740-034-622. (4572)

ROMÁN TÖKÉJŰ ÉPÍTKEZÉSI CÉG alkalmaz KÉPESÍTETT KÖMŰVESEKET, ÁCSOKAT, VASBETONSZERELŐKET, minimum 3 éves tapasztalattal. Az önéletrajzokat a következő faxszámon: 0265/266-067, e-mailben az office@moragroind.ro címen, vagy személyesen Marosvásárhelyen, az 1848. út 50/6. szám alatti irodánkba várjuk. (60503-I)

ÉPÍTKEZÉSI VÁLLALKOZÁS SZAKEMBEREKET és SEGÉDMUNKÁSOKAT alkalmaz hosszú távra. Tel. 0753-025-603. (19447-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓKAT alkalmaz. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon vagy személyesen a cég székhelyén, a Maros utca 17. szám alatt lehet. (60501-I)

A PC HOUSE SZÁMÍTÁSTECHNIKA IRÁNT ÉRDEKLŐDŐ FIATALOKAT alkalmaz. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon vagy személyesen a cég székhelyén, a Maros utca 17. szám alatt lehet. (60501-I)

IPARI BERENDEZÉSEKET GYÁRTÓ CÉG alkalmaz középiskolát végzett, dinamikus fiatalokat munkahelyen történő betanítással GÉPLAKATOSSZAKMÁRA. Az önéletrajzokat az e.jozsa@aages.ro e-mail-címre küldhetik, vagy személyesen átadhatják a cég Maroszentgyörgy, Agricultorilor u. 16. sz. alatti székhelyén naponta 8-16 óra között. (19443)

NEMZETKÖZI FUVAROZÓCÉG SOFŐRÖKET alkalmaz uniózni, osztrák-német kapcsolatra, 60 euró/nap. Érdeklődni a 0744-567-226-os telefonszámon. (4700-I)

A VIESSMANN TRANSILVANIA KFT. hagyományos ESZTERGÁLYOS SZAKEMBERET keres. A munkavégzés helye Maroszentkirály. Feladatok: hagyományos eszterga kezelése, hatékony átállás másik munkadarabra, munkadarabok ellenőrzése, szériagyártás. Elvárások: többéves tapasztalat esztergályosként/hagyományos esztergán. Érdeklődni a 0365/423-912-es telefonszámon. (60511)

KERESÜNK szakmához értő SZABÓ/VARRÓNŐT estélyi ruhák varrásához. Teljes munkaidős, bejelentett állás, kiemelt bérezés. Várjuk jelentkezését a következő telefonszámon: 0744-395-926, Enikő. (4423-I)

A marosvásárhelyi **GUTENBERG KÖNYVESBOLTBA** csapatunk bővítéséhez keresünk MUNKA-TÁRSAT. Elvárások: jó kommunikációs készség, kulturált megjelenés és viselkedés, irodalmi tájékozottság, megbízhatóság. Előnyt jelent, de nem feltétel: kereskedelmi végzettség, könyvesbolti és/vagy kereskedelmi gyakorlat. Amit kínálunk: jó légkörű, stabil, kulturált munkahely, megbízható munkaadói háttér. A fényképes önéletrajzokat az info@gutenberg-art.ro e-mail-címre várjuk. (sz.-I)

Könnyes szemmel nézünk az égre, kérjük a Jóistent, nyugtasson titeket békében. Jóságos szívetek pihen a föld alatt, minden könnyesebbünk nyugtassa álmotokat. Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk október 26-án a székelykálai id. KISS SÁNDORRA halálának 11. évfordulóján, valamint október 25-én ifj. KISS SÁNDORRA halálának 3. évfordulóján. Emléküket őrzik: felesége, valamint édesanyja, Annus, fiatestvére, Jóska és családja, felesége, Ida és három gyermeke. Csendes pihenésüket fölött őrödjön szeretetünk. Nyugodjatok békében! (4630)

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

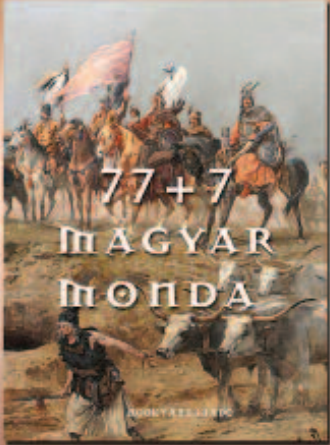

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A szövegben írtakba termékek csak szemléltető jellegűek.

MEGJELENT!

77+7 magyar monda

Balladák

Keresd a **KOBÁK** könyvesboltokban

Marosvásárhely,
Győzelem tér 18.szám

Régen, Mihai Viteazu
15.szám

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
 - 0265/263-351
 - 0265/250-344
 - 0756-468-658
 - 0729-024-380
 - 0751-114-307
- Optika-Optofarm
- Optolens szemsebészet
- Marmed járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- Labor e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0265/263-021
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800-928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- VIII Kft: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halotyszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) koporsók, kellékek, koszorúk és halotyszállítás - 0265/263-865 - 0745-606-215 - 0745-606-269 - 0745-609-830
- Melinda temetkezés a rom. katolikus temető területén, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907 - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Maros megyei RMDSZ - 0741235-239, - 0365/882-842
- Thomas Hux sofőriskola - 0741235-239, - 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás - 0265/248-430
- Utazási irodák**
 - MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
 - www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
 - Transervice - 0265/216-242
 - World Travel Shop turisztikai iroda - 0265/216-768 - 0265/269-900
 - Bálint-Trans 9-17 ó. - 0745-611-999 - 0265/255-092
 - Intertours - 0265/264-011
 - Royal GTS - 0265/269-308 - 0731-898-989
 - Hu 0036-306-053-753
 - Family Holiday - 0365/449-833, - 0749-922-887
 - Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842 - 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

25 ANIVERSAR

BERNÁDY NAPOK

2017. október 23-28.

ÜNNEPI ZONGORAEST

Liszt Ferenc születésnapja és Kodály Zoltán halálának 50. évfordulója tiszteletére

LISZT:
Genfi harangok – nocturne (Zarándokévek I/9)

KODÁLY:
Sírfelirat (Hét zongoradarab/4)
Meditáció Debussy egy motívuma fölött

LISZT:
6. Magyar rapszódia

LISZT:
Dante-szimfónia / Eine Symphonie zu Dante's Divina Commedia a szerző által készített kézzongorás átírat
1. Inferno
2. Purgatorio – Magnificat

HELYSZÍN: KULTÚRPALOTA NAGYTERME
IDŐPONT: OKTÓBER 28, SZOMBAT 18,00 ÓRA

A Siletina Impex
– Helyi Közszállítási Vállalat Rt.

személyzetválogatást szervez autóbusszofőri állások betöltésére

Követelmények:
– D kategóriás jogosítvány
– személyszállítási engedély (atestat)
– legkevesebb két év tapasztalat személyszállításban

A kérvények önéletrajzzal, a jogosítvány, illetve az engedély, a végzettséget igazoló iratok másolatával, esetleges ajánlással a cég Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti titkárságán nyújthatók be hétfőtől péntekig 9–15 óra között.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-077-es telefonszámon.

all hits radio

atlasfm

106.4 FM

TG.MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș 88,1%
Marosvásárhely 88,1%
Bovata 102,1%
Bovata 102,1%

r . a . d . i . o

Reghin 94,7%
Bzásarófejen 94,7%
Sighisora 104,3%
Bszóváta 104,3%

